

Evaluering af breddeidrætsinitiativet

Idræt for Alle

Delopgave 2 - Case rapporter

April 2017

Indhold

Aabenraa i Bevægelse	2
Aktiv Ferie	8
Bevægelse på Erhvervsskoler	14
Den Blå Rambla	20
Etniske Piger	27
Fitness i det Fri	33
Foreningerne ind i Folkeskolen	39
Foreningen i Skolen	44
Gribskov Leger	50
Gribskov Ruller	55
Inklusion af fysisk og psykisk Handicappede	61
Lokal Motion	67
Sundheds- og Idrætsambassadører på Arbejdspladser	73
Videreudvikling af Hal-hjernerne	78

Aabenraa i Bevægelse

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Indhold

1. Introduktion	3
2. Projektets aktiviteter	4
3. Projektets resultater	4
4. Projektets virkning	5
5. Læring og inspiration fra projektet	6

1. Introduktion

Projektet "Aabenraa i Bevægelse" blev gennemført i Aabenraa Kommunes idrætsforvaltning i et samarbejde med primært en ekstern app-udvikler og en række frivillige sundhedsambassadører. Baggrunden for projektet var, at Aabenraa Kommune havde en særlig stor udfordring med den andel af borgerne, der bevægede sig for lidt. I forbindelse med udarbejdelsen af en sundhedsprofil i 2008 tilkendegav borgerne, at gratis motionstilbud med andre kunne få dem til at motionere mere. Det overordnede formål med projektet var derfor, at aktivere den andel af borgerne i Aabenraa Kommune, der motionerede for lidt. Projektet byggede videre på et i 2013 bestående projekt, hvor en app kunne tilgås via HTC-telefoner.

Projektet havde fire hovedmål:

- At videreudvikle den bestående app's funktionalitet og gøre den tilgængelig for andre mobiltelefoner, på facebook og på touchskærme, som skulle opstilles centralt i lokalsamfundet
- At særligt de unge ville gøre brug af den digitale platform/app
- At lokale foreninger skulle afholde månedlige bevægelsevents, der skulle inspirere til, hvordan andre foreninger og borgere kunne opstarte alternative bevægelsesaktiviteter
- At en digital platform skulle synliggøre alle bevægelsesaktiviteter i kommunen og understøtte det aktive medborgerskab ved i uafhængige og åbne grupperinger at inspirere borgerne til at oprette og formidle gratis og alternative aktiviteter

På det konkrete niveau havde projektet fem mål:

- 400 daglige besøg på den digitale platform/app'en ved udgangen af 2016
- 3.000 brugere af den digitale platform/app'en ved udgangen af 2016
- 4.000 aktiviteter annonceret på den digitale platform/app'en i hele projektperioden
- At der blev afviklet 72 aktiviteter, som frivillige sundhedsambassadører målrettede de bevægelsessvage grupper i lokalområderne
- Afholdelse af 24 bevægelsevents i foreningsregi med gennemsnitligt 100 deltagere pr. event

2. Projektets aktiviteter

Projektet planlagde at gennemføre en række aktiviteter:

- (Videre)udvikling af den digitale platform/app'en
- Markedsføring af den digitale platform/app'en
- Afholdelse af sundhedsambassadøraktiviteter
- Afholdelse af 'Månedens Aktivitet' i foreningsregi eller af privatpersoner

3. Projektets resultater

Projektet gennemførte i høj grad de planlagte aktiviteter og lykkedes i nogen grad med de konkrete resultater, der var sat som mål:

- Den digitale platform/app'en blev løbende udviklet med gruppefunktion, kort og rutefunktion
- Projektet blev markedsført gennem facebook, lokalpressen, frivillige sundhedsambassadører og af kommunen selv
- Sundhedsambassadørerne har oprettet og udført aktiviteter målrettet de bevægelsessvage grupper i lokalområdet. Ambassadørerne har modtaget økonomisk tilskud og deltaget i kurser med fokus på fysisk aktivitet og brug af app'en
- Der blev afholdt en række 'Månedens Aktivitet' i foreningsregi og af privatpersoner
- Den lokale presses omtalte i startfasen bidrog til et stort kendskab til projektet
- Der var i gennemsnit 40 ud af de 400 planlagte besøgende på den digitale platform/app'en om dagen. Det meget lave antal kan skyldes borgernes høje aktivitet på facebook, hvor meget af kommunikationen foregik
- Der var flere end 3.000 brugere af den digitale platform/app'en gennem projektperioden. Det var mange nysgerrige børn og unge, der downloadede app'en, men det er ikke sikkert, at de benyttede sig af app'ens funktioner
- Projektets første erfaringer viste, at de primære brugere af den digitale platform/app'en var en anden end den unge målgruppe. Indsatserne blev derfor justeret til at fokusere på kvinder i alderen 35 til 55 år, da størstedelen af de ca. 200 sundhedsambassadører i kommunen er kvinder
- Der blev oprettet ca. 2.800 ud af de 4.000 planlagte aktiviteter på den digitale platform/app'en. Mange af disse var foreninger, der oprettede de samme aktiviteter langt ud i fremtiden (Der blev dog oprettet væsentlig flere aktiviteter, hvis aktiviteter oprettet via facebook blev talt med)
- Det er svært at fastslå et bestemt antal for sundhedsambassadørernes aktiviteter, da aktiviteterne ikke blev registreret løbende. Der blev givet økonomisk støtte til 10 mindre aktiviteter
- Der blev støttet 14 ud af 24 planlagte 'Månedens Aktiviteter', som primært foregik i foreningsregi

- Kommunikation og oprettelse af aktiviteter fandt i højere grad sted gennem facebookside end gennem app'en, som var den mest ressourcekrævende del af projektet
- Foreninger i kommunen inspirerede i mindre grad hinanden og borgerne til at opstarte alternative bevægelsesaktiviteter i foreningsregi og i lokalsamfundet generelt. De primære arrangører af aktiviteter og events var planlagt til at være kommunens foreninger, men disse oplevede ikke, at annoncering på app'en gav flere deltagere til deres aktiviteter og events
- Den digitale platform/app'en bidrog kun i begrænset omfang til at understøtte det aktive medborgerskab. App'en inspirerede ikke borgerne til at oprette nye aktiviteter eller opfordrede ikke andre til at deltage i mindre uformelle aktiviteter
- Projektet har bidraget til et øget fokus på sundhedsambassadørerne, hvor mange af dem arbejdede aktivt for at gøre en forskel for motions svage borgere
- Kommunen opnåede et tæt forhold til de få foreninger, der deltog i projektet
- Borgerne i Aabenraa Kommune har fået et godt kendskab til projektet 'Aabenraa i Bevægelse'. Projektet er blevet en paraply, der samler alle bevægelsestilbud i kommunen, og som rammer et bredt udsnit af kommunens borgere

4. Projektets virkning

Projektet lykkedes kun i mindre omfang med det overordnede mål om at aktivere den andel af borgerne i Aabenraa Kommune, der motionerede for lidt.

Den digitale platform/app blev videreudviklet og gjort tilgængelig for andre mobiltelefoner end HTC og på andre platforme (f.eks. facebook). De første erfaringer med brugen af den digitale platform/app'en viste, at den unge målgruppe ikke havde særlig interesse for platformen/app'en. Derfor ændredes målgruppen til kvinder mellem 35 til 55 år.

Kommunens foreninger gjorde i mindre omfang end forventet brug af den digitale platform/app, og der blev afholdt færre månedlige bevægelsevents, der skulle inspirere til, hvordan andre kunne opstarte alternative bevægelsesaktiviteter.

På platformen/app'en blev færre bevægelsesaktiviteter end forventet synliggjort, og platformen/app'en understøttede kun i begrænset omfang det aktive medborgerskab, da borgerne i mindre grad oprettede nye aktiviteter via app'en eller opfordrede andre til at deltage i mindre uformelle aktiviteter. Derimod blev en del aktiviteter oprettet på andre platforme som f.eks. facebook.

Erfaringerne fra projektet vil sammen med erfaringer fra digitale projekter på velfærdsområdet i andre af kommunens forvaltninger blive forankret i et stort skoleprojekt "SundSkole 2020".¹ I dette projekt har forvaltningerne Kultur, Miljø & Erhverv, Børn & Skole og Social & Sundhed i 2016 ansat tre medarbejdere, som skal drive et stort skoleprojekt hvori (dele af) projektet "Aabenraa i Bevægelse" videreføres. Desuden har de erfaringer, som forvaltningen Kultur, Miljø & Erhverv har fået gennem projektet "Aabenraa i Bevægelse", bidraget til, at kommunen nu kigger på at lave en mere integreret og tværgående digital platform, som gør brug af erfaringerne fra "Aabenraa i Bevægelse".

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' er der følgende virkninger:

Flere aktive borgere

Det var meget svært at måle, hvorvidt projektet fik flere borgere til at bevæge sig. Med det lille antal daglige besøgende på app'en og den begrænsede foreningsdeltagelse tyder det dog på, at kommunens borgere i mindre grad er blevet mere aktive som følge af projektet.

Nytænkning

Ved projektets start var en fælles borgerrettet platform/app en ny idé, men projektet har ikke kunne følge med et digitalt marked, der hele tiden er i udvikling, og som arbejder hurtigt med produktudvikling. Desuden viste det sig, at borgernes behov for endnu en platform, som supplement til Endomondo, facebook og Kulturonaut, ikke var særligt stort.

5. Læring og inspiration fra projektet

Gennem projektet har kommunen skabt viden og læring om vigtigheden af tidligt i et projektforsøg at arbejde med målgrupper for et projekt, og de særlige udfordringer digitale projekter kan skabe:

- Inden projektet blev igangsat, var forventningen, at særligt de unge ville gøre brug af den digitale platform/app'en, og at skolerne skulle være med til at fremme brugen af app'en. Erfaringerne fra projektet var, at den unge målgruppe ikke var de primære brugere af platformen/app'en. Dette kan skyldes, at skolereformen gjorde det svært for kommunens skoler og lærere at se sig selv i at fremme et tilbud, som ikke direkte opfyldte skolernes og lærernes behov.
- Projektet skiftede derfor målgruppe i løbet af projektperioden, og kommunen bemærker selv, at der skulle være arbejdet mere grundigt med at undersøge, hvilket behov den digitale løsning skulle dække gennem kontakt til den primære målgruppe – eventuelt i form af et pilotprojekt. På denne måde kunne der sikres et ejerskab hos de primære brugere af app'en, inden projektet blev sat i gang, og målgruppen kunne være med til at præge udviklingen af den teknologiske løsning.

¹ www.aabenraa.dk/borger/skole-og-uddannelse/skoler/sundskole-2020/

- Det har været udfordrende og ressourcekrævende for en idrætsforvaltning at være ansvarlig for et it-udviklingsprojekt. En idrætsforvaltning har primært viden om idræt og bevægelse og i mindre grad om styring af digitale projekter i en meget omskiftelig omverden med nye teknologier, nye konkurrenter mv. Samtidig var samarbejdet med den eksterne leverandør en vanskelig proces med meget stramme tidsplaner. At kommunens projektleder blev udskiftet tre gange i projektperioden, har også haft betydning for projektets resultater.
- Endelig har idrætsforvaltningen gennem projektet fået et kendskab til, hvilke digitale projekter inden for velfærdsområdet, der blev arbejdet med i de øvrige forvaltninger. Som funktion af de udfordringer, 'Aabenraa i Bevægelse' har haft, så kender de forskellige forvaltninger nu mere til hinandens opgaveporteføljer, og der er skabt grobund for et videre og udbygget samarbejde på tværs af de tre forvaltningsområder.

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

Søren Josefsen

E-mail: ssjo@aabenraa.dk

Aktiv Ferie

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Indhold

1. Introduktion	9
2. Projektets aktiviteter	10
3. Projektets resultater	10
4. Projektets virkning	11
5. Læring og inspiration fra projektet	13

1. Introduktion

Projektet "Aktiv Ferie" blev gennemført i Mariagerfjord Kommune i samarbejde med primært kommunens frivillige idrætsforeninger. Hobro Julemærkehjem, sundhedsplejersker, DGI og lokale fitnesscentre har også været samarbejdspartnere. Projektet var en videreudvikling og styrkelse af et eksisterende gratis tilbud målrettet forenings- og idrætsuvante børn samt børn, der ikke kommer på ferie med deres mor og far. Det eksisterende tilbud havde børn i 3. til 6. klasse som målgruppe. Baggrunden for projektet var, at kommunens målinger viste, at hvert fjerde barn i Mariagerfjord Kommune var overvægtige, og at der er en tendens til, at overvægt hos børn i udskoling fortsætter ind i voksenlivet. For at mindske kommunens overvægtsproblemer fokuserede projektet på idrætsforeningsuvante på folkeskolens mellemtrin og udskoling, da der i denne gruppe var et stort forenings- og idrætsfrafald.

Projektets overordnede formål var at mindske antallet af forenings- og idrætsuvante, herunder børn med overvægtsproblemer på folkeskolens mellemtrin og i udskoling.

Mariagerfjord Kommune refererer i projektets interne evalueringsrapport² til, at undersøgelser har vist, at det kan være svært for foreningsuvante børn at komme ind i en forening. Samtidig pegede kommunen på, at kommunens foreninger generelt ønskede at modtage og inkludere børnene, men at der manglede et bindeled mellem børnene og foreningerne.

Projektet havde tre hovedmål:

- At opnå et større kendskab til overvægtige børns præferencer for deltagelse i foreningslivet
- At skabe et bindeled mellem de foreningsuvante børn og foreningerne
- At øge andelen af forenings- og idrætsuvante og herunder overvægtige børn i kommunens idrætsforeninger

På det konkrete niveau havde projektet fem mål:

- At skabe kendskab til foreningsliv og idræt for foreningsuvante og overvægtige børn
- At nedbryde barrierer for børn, der har svært ved at deltage i foreningsaktiviteter
- At muliggøre idrætslivet for økonomisk ressourcetsvage familier

² Mariagerfjord Kommune, Aktiv ferie – en bro mellem unge og foreningslivet, Evalueringsrapport, 2016

- At skabe en relation mellem forvaltningerne Kultur og Fritid, Sundhed og Træning, skolelærerne samt frivillige foreningsledere
- At sluse børnene ud til en forening og fastholde dem i nye idrætsvaner, blandt andet ved hjælp af en mentorordning og sociale frivillige kræfter

2. Projektets aktiviteter

Projektet planlagde at gennemføre en række aktiviteter:

- For det første var der tale om to aktiviteter, der havde til formål at afdække målgruppens behov og motivation, og tilrettelægge hvorledes tilbuddet kunne markedsføres over for målgruppen:
 - Undersøgelse af overvægtige børns behov
 - PR-indsats for at få kontakt med alle børn i kommunen
- For det andet var der tre aktiviteter, der havde til formål at lette indslusningen af de foreningsuvante børn i foreningerne:
 - Lederforum for at udvikle foreningerne
 - Afvikling af aktiv ferie i uge 7 og 42
 - Mentorordning for at fastholde nye medlemmer ved opstart i foreningerne

3. Projektets resultater

Projektet gennemførte i høj grad de planlagte aktiviteter og lykkedes i høj grad med de konkrete resultater, der var sat som mål:

- Den gennemførte indledende undersøgelse bidrog med væsentlige erfaringer om overvægtige børns præferencer for deltagelse i idrætsforeningerne til gavn for det videre arbejde med Aktiv Ferie og i kommunens foreningsliv³
- Der blev gennemført en omfattende PR-indsats, som medførte at 96 % af kommunens børn og unge fik kendskab til projektet. Indsatsen var dyr og tidskrævende, men resultatet af indsatsen var meget tilfredsstillende
- Der blev i projektperioden afviklet syv lederfora, hvor der blev skabt netværk, samarbejde og ny viden og praksis hos de frivillige i de deltagende foreninger. Der var tilfredshed blandt foreningslederne med de syv fora, men fremmødet var svingende de enkelte arrangementer imellem. De deltagende foreninger var primært større foreninger, hvor de mindre foreninger manglende overskud og ressourcer til at deltage
- Som en del af lederforum blev forskelligt udstyr til aktivering af idrætsuvante børn indkøbt og præsenteret for gruppen. Udstyret blev samlet i en trailer, som foreningerne gratis kunne låne. Foreningerne tog godt imod dette tiltag
- Aktiv ferie blev afviklet i uge 7 og 42 i både 2015 og 2016

³ Mariagerfjord Kommune, Når børn råber op - Børns barrierer og motivation for idrætsdeltagelse

- Projektet aktiverede en tung målgruppe af henholdsvis piger, foreningsinaktive og teenagere. 23,5 % af de deltagende idrætsforeninger fik flere medlemmer gennem projektet⁴, 17,5 % af de deltagende teenagere startede til en ny idræt, og 20 % af de deltagende teenagere blev *mere* aktive (målt fire måneder efter deltagelsen i projektet). Andelen af deltagende forenings*inaktive* i de forskellige ferieuger var henholdsvis mellem 23 % og 36 %, mens andelen af deltagende teenagere var mellem og ca. 50 % og ca. 25 %
- Projektet aktiverede gennem gratis idrætstilbud samlet ca. 1700 til 1800 børn i 45 idrætsforeninger i fem ferieuger i 2015 og 2016.⁵ At tilbuddet var gratis nedbrudte barriererne for børn, der ellers ville have svært ved at deltage i foreningsaktiviteterne
- Der blev skabt en relation mellem forvaltningerne Kultur og Fritid og Sundhed og Træning og gennem de syv afholdte lederfora til de frivillige foreningsledere. Projektet lykkedes dog ikke med at skabe en relation til skolelærerne og få deres bistand i projektet

På følgende områder lykkedes det ikke at skabe de ønskede konkrete resultater:

- Der var ikke sammenhæng, mellem hvilke foreninger der benyttede lederforum, og hvilke der har meldt sig på 'Aktiv Ferie' eller indgået aktivt i mentorarbejdet
- I forhold til rekruttering af børn og unge til tilbuddene i foreningerne i ferieugerne viste projektets resultater, at det var en udfordring at rekruttere de ældre teenagere (8. og 9. klasse elever)
- Mentorordningen gav ikke de forventede resultater. Selvom mange foreninger blev præsenteret for ordningen, var der kun to foreninger, hvor frivillige ønskede at være mentorer. På grund af de manglende resultater med mentorordningen faldt bindeledet mellem ferieaktiviteterne og fastholdelsen af målgruppen i foreningslivet bort

4. Projektets virkning

Som det beskrives nedenfor, så kan projektets datamateriale ikke afdække, hvorvidt projektet øgede idrætsdeltagelsen hos de forenings*inaktive* og herunder de overvægtige børn. Det er derfor uvist, hvorvidt projektet har bidraget til at opfylde det overordnede formål om at mindske antallet af forenings- og idrætsuvante, herunder børn med overvægtsproblemer.

Gennem den indledende undersøgelse af de overvægtige børns præferencer og den interne evalueringssrapport fik kommunen (og idrætsforeningerne) en række erfaringer med, hvordan der skal arbejdes med målgruppen.

⁴ 20 repræsentative foreninger ud af i alt ca. 120 foreninger i kommunen har svaret på spørgsmålet, hvorfor resultatet er behæftet med en stor usikkerhed.

⁵ Der er ikke tale om et unikt antal, da der kan være gengangere blandt de deltagende børn. 23 forskellige foreninger har deltaget i projektet.

Projektet har vist, at konceptet omkring 'Aktiv Ferie' formåede at tiltrække en del af målgruppen til idrætsforeningerne, men det skete ikke gennem mentorordningen, som var tænkt som det primære bindeled mellem de foreningsuvante børn og foreningerne.

Projektet er (indtil videre) forankret i 2017, hvor kommunen har afsat midler til at videreføre projektet i de to ferieuger. Projektet vil blive tænkt sammen med et andet breddeidrætsprojekt, som har som mål at skabe nye aktivitetsformer i kommunens idrætshaller, og hvor foreningsuvante skal introduceres til og tilknyttes hallerne gennem udvidede idrætsstilbud. Samtidig har kommunen gennem projektet fået en nyttig viden om, hvordan foreningerne tager imod et kommunalt breddeidrætsprojekt, og herunder hvad tilbuddet skal indeholde, og hvordan tilbuddet skal præsenteres for at få foreningernes opbakning til projektet. Det er kommunens forventning, at denne viden vil være nyttig i en række kommende projekter på breddeidrætsområdet.

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' var der følgende virkninger:

Flere aktive borgere

Projektet arbejdede med en målgruppe, der har en høj andel af idrætsuvante og foreningsinaktive, og kommunen undersøgte i opstarten og løbende i projektet, hvilke grupper der tilmeldte sig projektet. Resultaterne viser som tidligere nævnt, at 23,5 % af de deltagende idrætsforeninger fik flere medlemmer, 17,5 % af teenagerne startede til en ny idræt, og 20 % af de deltagende teenagere blev mere aktive. Datamaterialet kan dog ikke afdække, hvorvidt projektet øgede idrætsdeltagelsen hos de foreningsinaktive og herunder de overvægtige børn.

Hobro Julemærkehjem, der hjælper overvægtige børn og unge, har gjort brug af projektets tilbud og herigennem har en stor gruppe overvægtige børn haft glæde af tilbuddet. Der foreligger ikke en viden om, hvorvidt det var kommunens egne overvægtige børn, der benyttede sig af tilbuddet gennem julemærkehjemmet.

Kommunen vurderer selv, at projektet har tiltrukket idrætsuvante målgrupper, men at det er uvist, om det skyldes, at der var tale om et gratis tilbud. Med andre ord er det uvist, hvorvidt de idrætsuvante og foreningsinaktive grupper vil fortsætte i foreningerne gennem en længere periode, når der skal betales fuldt kontingent.

Nytænkning

Et tilbud til skolebørn om at være aktive i deres ferier og afprøve nye idrætsgrene er et velkendt tilbud i en række danske kommuner. Der, hvor projektet har tænkt nyt, er videreudviklingen af det eksisterende tilbud med et særligt fokus på de inaktive og overvægtige børn. Desuden er det relativt få sammenlignelige kommuner, der inden for idræts- og fritidsområdet selv har gennemført en større undersøgelse af de lokale overvægtige børns behov og præferencer, inden et udviklingstiltag iværksættes. Det er også relativt få sammenlignelige kommuner, som har gennemført en så omfattende og vellykket (men også ressourcekrævende) PR-indsats for et nyt udviklingstiltag på idræts- og fritidsområdet.

5. Læring og inspiration fra projektet

De deltagende foreninger var positive over for de gennemførte aktiviteter og anså 'Aktiv Ferie' som en oplevelse, hvor eventuelle forskelle mellem børnene nedbrydes, og hvor igennem fællesskaber opstår. Det var dog kommunens oplevelse fra projektet, at de frivillige i idrætsforeningerne generelt ikke var motiveret af eller interesseret i at løfte en frivillig social indsats. De frivillige brænder i stedet for deres idræt, for at gøre andre interesserede heri og tiltrække nye medlemmer til deres forening. Den frivillige indsats må gerne resultere i en social indsats, men som et biprodukt af en allerede eksisterende indsats. At sætte fokus på den sociale indsats som det centrale formål vil ikke fremelske engagement og interesse hos de frivillige i kommunens idrætsliv.

Det er givet også derfor, at mentorordningen ikke gav de resultater, som var forventet, hvor især rekrutteringen af mentorer var meget vanskelig. Gennem interview med 12 foreningsledere har kommunen afdækket, at foreningerne oplevede ikke at være blevet hørt af kommunen grundet måden tiltaget blev implementeret på - enten fordi foreningerne synes at det var dårlig idé, eller fordi de ikke følte sig anerkendt for den indsats, de gjorde i forvejen.

På grund af foreningernes manglende interesse for at deltage i mentorordningen valgte kommunen en ny og mere praksisnær model ved at producere en video omkring vigtigheden af at tage godt imod nye medlemmer i foreningerne. Videoen blev positivt modtaget af foreningerne.

De institutioner, der virkede som ambassadører for projektet, fungerede ikke planlagt som de primære formidlere af tilbuddene til målgruppen, men deres indsats kan have været understøttende for PR-indsatsen. Ved lignende projekter kan folkeskolelærere med deres nærhed og kendskab til det enkelte barn i højere grad inddrages som ambassadører, men skolernes travlhed med eller prioritering af implementeringen af skolereformen fra skoleåret 2014/2015 var en udfordring for projektet.

Kommunens interne evalueringsrapport har en række informationer og anbefalinger, der kan være nyttige ved iværksættelse af lignende projekter i andre kommuner.

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

Johnny Wulff Andersen

E-mail: jande@mariagerfjord.dk

Bevægelse på Erhvervsskoler

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Indhold

1. Introduktion	15
2. Projektets aktiviteter	16
3. Projektets resultater	16
4. Projektets virkning	17
5. Læring og inspiration fra projektet	18

1. Introduktion

Projektet "Bevægelse på Erhvervsskoler" er gennemført i Roskilde Kommune på Roskilde Handelsskole i et tæt samarbejde med kommunens Kultur- og Idrætsafdeling og frivillige idrætsforeninger.

Indtil reformen i 2014 havde erhvervsskolerne i modsætning til andre ungdomsuddannelser ikke haft bevægelse som en integreret del af undervisningen. Samtidig har erhvervsskolerne en elevgruppe, hvor en væsentligt lavere andel er idrætsaktive eller medlemmer af idræts- og foreningslivet end blandt eleverne på andre ungdomsuddannelser.

Formålet med etableringen af projektet var at opnå ny viden om forholdet mellem bevægelse som en fast del af undervisningen og fravær/fracald på erhvervsskoler. Projektet skulle undersøge, hvilken rolle trivsel og fysisk sundhed spiller for fravær/fracald med henblik på efterfølgende at udvikle en grundmodel, der kunne inspirere både erhvervsskoler og idrætsforeninger til at arbejde på nye måder med bevægelse for erhvervsskoleelever. Målet var således både at få flere til at bevæge sig og at få flere til at blive fastholdt i deres uddannelse.

Projektet havde fire hovedmål:

- At få eleverne på Roskilde Handelsskole til at bevæge sig mere ved at etablere bevægelse som en integreret del af undervisningen
- At reducere fracald og fravær på Roskilde Handelsskole
- At styrke de omfattede unges langsigtede motionsvaner ved at skabe kontakt med og lyst til at blive tilknyttet til foreningslivet i Roskilde
- At udvikle og demonstrere metoder, der kan gøre det attraktivt for erhvervsskoler at implementere og forankre bevægelse som en fast del af skoledriften

På et mere konkret niveau, har projektet haft følgende mål:

- At udvikle en velfungerende driftsmodel for bevægelse som fast del af undervisningsplanen.
- At opnå en fracaldsforbedring på 15 % i løbet af projektets første år.
- At opnå en fracaldsforbedring på 17,5 % i løbet af projektets andet år.
- At reducere fravær fra undervisningen med 10 % inden for 1-2 år.
- At kunne se en forbedring af elevernes karakterer inden for 1-2 år.

- At styrke og øge den sociale sundhed og trivsel blandt skolens elever.
- At 5 % af de unge, der var omfattet af projektet, havde meldt sig ind i en idrætsforening i løbet af det første år.

2. Projektets aktiviteter

- Projektet havde følgende planlagte aktiviteter:
 - For det første var der været tale om aktiviteter, der skulle være understøttende for administrationen og gennemførelsen af bevægelsestimer og for opsamling på den viden, projektet skabte
 - Afvikling af kick-off-arrangement
 - Markedsføring af projektet
 - Etablering af partnerskaber mellem handelsskolen og idrætsforeninger
 - Udvikling af en model for afvikling af bevægelsestimer
 - Opkvalificering af undervisere på Roskilde Handelsskole indenfor anvendelse af bevægelse i læringsrummet
 - Løbende evaluering af og sparring i forhold til projektet udført af ekstern evaluator⁶
- For det andet var der en aktivitet, der var tættere knyttet etablering af bevægelse som en del af undervisningen på Roskilde Handelsskole:
 - Gennemførelse af bevægelsestimer i et samarbejde mellem konkrete idrætsforeninger og Handelsskolen

3. Projektets resultater

Det er i høj grad lykkedes projektet at nå i mål med at gennemføre planlagte aktiviteter og opnå de fleste af de resultater, der var sat som mål.

- Projektet har været markedsført gennem en række forskellige medier. Blandt andet har projektet fået medieomtale i lokale aviser og gennem idrætsorganisationernes medlemsblade
- Der har været afholdt et opstartsevent
- Der er etableret partnerskaber med 13 lokale idrætsforeninger
- Undviserne er blevet opkvalificeret til at varetage undervisningen i bevægelsestimer.
- Projektet har udviklet en model for afvikling af bevægelsestimer på Roskilde Handelsskole.
- Eleverne har undervejs i projektet deltaget i bevægelsestimer afholdt af undervisere såvel som frivillige fra lokale idrætsforeninger
- Projektet har betydet, at fire deltagende klasser har fået i alt fire timers bevægelse om ugen i to år. To timer i samarbejde med og hos lokale idrætsforeninger - der har samlet været omkring 5000 foreningsbesøg over en toårig periode - og to timers bevægelse om ugen under ledelse af undervisere fra Handelsskolen

⁶ Projektet er løbende blevet fulgt og slutevalueret af COWI.

- Udover de planlagte aktiviteter blev der, i samarbejde med DBU Sjælland, afholdt et todages trænerkursus for 40 frivilligt deltagende elever. Ideen opstod undervejs som en måde at styrke integrationen mellem eleverne og idrætsforeningerne
- I forhold til målet om at reducere frafald var der ifølge evalueringsrapporten fra ekstern evaluator en reduktion på 29 % det første år og 20 % på det andet år
- Projektet har som ønsket medført en øget social sundhed og trivsel for de deltagende elever. Eleverne oplevede blandt andet et større fællesskab i klassen⁷
- Kommunens vurdering er, at en række unge, der har deltaget i projektet efterfølgende har meldt sig ind i en idrætsforening.⁸ Et par af eleverne er desuden blevet trænere eller instruktører

På to områder er det ikke lykkedes at fremvise de ønskede konkrete resultater. Det drejer sig om, at det ikke er lykkedes at dokumentere en forbedring i forhold til fravær og en forbedring af elevernes karakterer.

4. Projektets virkning

Projektet har i høj grad været vellykket i forhold til dets eget overordnede formål om at undersøge, om øget bevægelse som en ny skemasat aktivitet kan nedsætte frafald og fraværet på Roskilde Handelsskole, herunder at undersøge hvilken rolle trivsel og fysisk sundhed spiller.

Projektet har udviklet og demonstreret metoder til at inkludere bevægelse i undervisningen på en erhvervsskole, og har opnået viden om hvordan øget bevægelse i skolen påvirker eleverne. Projektet har resulteret i en betydelig frafaldsforbedring og bedre trivsel og social sundhed for de deltagende elever. Enkelte elever er desuden blevet medlem af lokale idrætsforeninger, hvor de enten er aktive eller fungerer som trænere eller instruktører.

Projektet har desuden resulteret i, at Roskilde Handelsskole viderefører den udviklede model med bevægelse på skemaet efter projektperiodens ophør, herunder fortsætter modellen med at drive bevægelsesaktiviteterne i partnerskaber med idræts- og fritidsforeninger⁹.

Derudover har projektet resulteret i, at der er etableret et samarbejde med Roskildes Tekniske Skole om at videreføre og overføre erfaringerne og strukturen med skemalagt bevægelse for skolens elever.

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' er der følgende virkninger:

⁷ Ifølge evalueringsrapport fra ekstern evaluator

⁸ Den eksterne evaluator har ikke kunne dokumentere dette.

⁹ Fremover vil man fokusere bevægelsesaktiviteterne især på første grundmodul, da det er her der er det største behov og den bedste mulighed for at påvirke eleverne til at forblive på uddannelserne.

Flere aktive borgere

Med hensyn til at få flere borgere til at blive aktive har projektet arbejdet med en målgruppe, der har en høj andel af idrætsuvante. Projektet har med sin indførelse af bevægelse i de unges hverdag i skolen og dets afledte effekt på en gruppe, der er blevet nye aktive i kommunens idrætsforeninger, fået en idrætsuvariant gruppe til at blive idrætsaktive.

Nytænkning

Med hensyn til at være nytænkende har projektet arbejdet på en ny måde med at bringe øget bevægelse ind i en erhvervsskolesammenhæng. Erhvervsskolen havde ved projektets start kun i meget lille grad været genstand for fokus på bevægelse og idræt. I kombination med den relativt nye erhvervsskolereform viser projektet, at det er muligt at få elever, foreninger og undervisere til med positiv effekt at samarbejde om at implementere idræt og bevægelselementer som en del af undervisningen.

5. Læring og inspiration fra projektet

Via projektet er der opnået ny viden og læring om, hvordan der etableres en velfungerende struktur for bevægelse som en obligatorisk skemalagt aktivitet på erhvervsskoler.

Der er herunder opnået læring i forhold til hvordan erhvervsskoler og et lokalt foreningsliv kan indgå i samarbejde om at skabe bevægelse på erhvervsskoler og få flere unge til at blive aktive i det lokale foreningsliv både som aktive og trænere.

Projektet giver i høj grad mulighed for at formidle viden, læring og inspiration til andre kommuner, erhvervsskoler og foreninger, der ønsker at arbejde med øget bevægelse, forbedret trivsel og reduktion af frafald på erhvervsskoler.

Forklaringen på at projektet i så høj grad er lykkedes, er ifølge projektets aktører, at:

- Projektet tog udgangspunkt i et område, hvor projektledelsen i forvejen havde et højt videns- og erfaringsniveau
- Der har været en god model for samarbejde mellem kommunen, handelsskolen og foreninger. Kommunen inddrogede tidligt i projektforsløbet Roskilde Handelsskole, som de også tidligere havde haft et godt samarbejde med og modellen med at indgå partnerskabsaftaler mellem skolen og foreningerne virkede
- Kommunen indtog en faciliterende rolle mellem handelsskolen og de lokale foreninger. Dels i forhold til at hjælpe til med indgåelse af partnerskabsaftaler og dels ved at bidrage til at få etableret den faste struktur for bevægelsesaktiviteterne. Det gjorde det nemmere og mere trygt for parterne at samarbejde
- Gode samarbejdsrelationer i en fast projektgruppe har været en fremmende faktor for projektet, herunder er der undgået konflikter mellem parterne

- Der har været en god planlægning af, hvilke ansvarsområder de involverede aktører i projektet skulle have
- Generelt er der blevet arbejdet meget systematisk med at organisere og styre projektet, herunder med løbende af at justere inden for projektets oprindelige rammer. Blandt andet har de involverede aktører løbende arbejdet med at tilpasse projektet til erhvervsskolereformen
- For at understrege og fokusere på betydningen af det sociale element i bevægelsen, er det klassernes kontaktlærer, der har haft ansvaret for idræts- og bevægelsestimerne i det første halve år af elevernes skoletid
- Der blev bevidst arbejdet med at imødekomme skepsis og manglende motivation i lærergruppen i forhold til at skulle varetage ansvaret for at implementere og gennemføre konkrete bevægelsesaktiviteter i undervisningsstrukturen. I stedet for at udvælge klassiske, typiske idrætslærere, blev der rekrutteret og engageret ikke-idrætslærere til projektet, som så kunne fungere som foregangspersoner for kolleger
- De lokale idrætsforeningers engagement og den relativt korte gå-/cykelafstand til de involverede idrætsaktiviteter har betydet meget for aktiviteternes succes

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

Kasper Pedersen

E-mail: kasperpe@roskilde.dk

Link til COWIs evalueringsrapport: http://breddeidraet.nu/wp-content/uploads/2016/09/Evaluering-af-Bev%C3%A6gelse-p%C3%A5-erhvervsskoler_endelig.pdf

Den Blå Rambla

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Indhold

1. Introduktion	21
2. Projektets aktiviteter	22
3. Projektets resultater	22
4. Projektets virkning	24
5. Læring og inspiration fra projektet	25

1. Introduktion

Projektet "Den Blå Rambla" blev gennemført i Aarhus Kommune i et samarbejde med Idrætssamvirket Aarhus, som var projektleder for projektet, og med deltagelse af 29 lokale vandsportsforeninger. Andre samarbejdspartnere omfattede en række kommunale forvaltninger inkl. deres underliggende enheder og flere vandsportsforbund. Der blev i øvrigt etableret en række partnerskaber med private og kommercielle aktører, særligt i forbindelse med det nye boligområde på Aarhus Havn, Aarhus Ø.

Baggrunden for projektet var et ønske om, at de investeringer, som Aarhus Kommune de seneste år har lagt i havn og å, udmøntede sig i fysisk aktivitet og engagerede borgere, der dyrker foreningsidræt. Desuden skulle projektet understøtte, at den helt unikke ramme, der er skabt, blev fyldt med liv og bevægelse.

Formålet med projektet er at skabe øget fysisk aktivitet i den foreningsbaserede idræt langs Brabrand Sø, Aarhus Å og kommunens kyststrækning.

Projektet havde fem hovedmål:

- At etablere nye og forbedrede faciliteter og optimere vandaktiviteter i bynære områder
- At skabe mulighed for øget sundhed og trivsel for byens borgere og byens gæster
- At skabe udvikling i og samarbejde på tværs af vandorienterede idrætsforeninger til gavn for medlemmerne
- At motivere de lokale vandsportsforeninger til at lave flere (nye) tilbud og derigennem tiltrække flere medlemmer til idrætsforeninger, der benytter land- og vandområder langs Brabrand Sø, Aarhus Å og kommunens kyststrækning
- At der var flere tilbud parat ved afslutningen af projektet i 2016 som en forberedelse til Aarhus som Europæisk Kulturhovedstad 2017

På et mere konkret niveau havde projektet otte mål:

1. At der i projektperioden blev indgået samarbejdsaftaler med 15 frivillige foreninger
2. At der blev indgået samarbejdsaftaler med en videregående uddannelsesinstitution
3. At der blev indgået samarbejdsaftaler med fem virksomheder
4. At der blev indgået samarbejdsaftaler med 10 folkeskoler

5. At der blev indgået samarbejdsaftaler med 10 fritidshjem
6. At 20 % af medlemmerne i de frivillige foreninger, som der samarbejdes med, benyttede faciliteterne
7. En 5 % medlemsfremgang hos de frivillige foreninger, som der blev samarbejdet med
8. At der blev skabt 40 events årligt for den selvorganiserede idræt samt 40 events årligt med mulighed for deltagelse af borgere og byens gæster

2. Projektets aktiviteter

Projektet planlagde at gennemføre en række aktiviteter:

- For det første var der tale om aktiviteter, der havde til formål at gøre de deltagende idrætsforeninger rede til at realisere projektet gennem at:
 - a. Udvikle eksisterende vandsportsaktiviteter og styrke de etablerede idrætsforeninger
 - b. Etablere fællesskab om materiale og udlån
 - c. Uddanne instruktører til kano- og kajaksejls
 - d. Udvikle samarbejder på tværs af idrætsforeninger og idrætsgrene
 - e. Integrere aktiviteterne i det frivillige foreningsliv
- For det andet var der tale om aktiviteter, der havde til formål at etablere de rette fysiske forudsætninger og faciliteter gennem at:
 - Udvikle idrætsfaciliteter og materialer i relation til vandsport (generelt)
 - Udvikle idrætsfaciliteter og materialer til vandsport ifm. Brabrand Sø og Aarhus Å (specifikt)
 - Indrette/udvikle kyststrækninger og strækninger langs vand til idræt, motion og bevægelse
- For det tredje var der tale om aktiviteter, der havde til formål at etablere de organisatoriske rammer for projektet gennem at:
 - Etablere og understøtte partnerskaber mellem kommunale magistratsafdelinger, skoler, uddannelsesinstitutioner, private aktører og virksomheder
 - Etablere den selvejende institution "Den Blå Rambla"

3. Projektets resultater

Projektet gennemførte i høj grad de planlagte aktiviteter og opfyldte eller overopfyldte størstedelen af de resultater, der var sat som mål:

- Der blev løbende arrangeret møder mellem de deltagende vandsportsforeninger og idrætssamvirket. Møderne bidrog til en afdækning af den enkelte forenings behov og idéer i relation til projektet. Projektet gav også sparring til foreningernes frivillige samt synliggørelse og markedsføring af idrætsforeningerne og deres aktiviteter og events
- Der blev stillet trailer med udstyr til rådighed i samarbejde med magistraten for Børn & Unge. Herudover blev der udviklet en decentral grejbank hos og mellem foreningerne.

Vandsportsforeningerne stillede generelt deres udstyr og kompetencer til rådighed ifm. prøvegange, skolebesøg, åbent hus, Blå Rambla Festival¹⁰ m.v.

- Der blev i mindre grad end planlagt uddannet kano- og kajakinstruktører, da disse i forvejen havde de nødvendige kompetencer og uddannelse
- Projektet er lykkedes med at styrke samarbejder mellem vandsportsforeningerne i kommunen eller skabe relationer på tværs af vandsportsgrenene
- Der blev dannet en række nye foreninger gennem projektets udviklingstiltag, herunder to foreninger for stand up paddle-aktiviteter, der gennem projektet fik uddannelse, materiel og støtte. Desuden blev en sejlskole dannet, der tilbød læringsforløb på vandet for skoleklasser. Gennem et samarbejde mellem to foreninger blev der desuden dannet en selvstændig havsvømningssklub
- Der blev etableret bedre adgang til havet ud for Nordmolen ved Aarhus Ø, SUP-board og udstyr er blevet mere tilgængeligt, og der er udviklet Coastalbane- og båd til kaproning og træning
- Der blev etableret et kajakhotel og landgangssteder langs Brabrand Sø og Aarhus Å med materialer og opbevaringsfaciliteter i forbindelse med kanosejlads fra Folkestedet (et medborgerhus)
- Dannelsen af de nye foreninger, etablering af nye faciliteter og central grejbank og bedre adgang til havet fandt sted i et partnerskab/samarbejde mellem Idrætssamvirket, en række kommunale forvaltninger, deres underliggende enheder, en række skoler og flere vandsportsforbund
- Den Blå Rambla er etableret som selvejende institution med egen bestyrelse og sekretariatshjælp fra Idrætssamvirket Aarhus
- Der blev indgået samarbejdsaftaler med 29 foreninger mens 32 deltog i foreningsmøder
- Der blev indgået samarbejdsaftaler med AU forskningsskibet AURORA, Ingeniørhøjskolen, Aarhus Maskinmesterskole og Ingeniørforeningen
- Der blev indgået samarbejdsaftaler med 5 virksomheder
- 15 skoler (heraf fire gengangere) indgik i samarbejde eller i aktiviteter med 'Den Blå Rambla'. 60 skoleklasser deltog i sejlads i 2016, hvilket skabte motivation og inspiration for sejlsportsforeninger til at lave medlemsoptag i ungdomsafdelingen
- Projektet resulterede i ca. 1.100 nye medlemmer, svarende til en fremgang på over 10 %
- En af de etablerede faciliteter blev benyttet af ca. 25 % af foreningens medlemmer, og en anden facilitet (omklædning, trappe mv.) blev benyttet af alle medlemmerne i foreningen. Kajakhotellet, der først er færdigbygget primo 2017, kan blive brugt af over 20 % af medlemmer fra seks foreninger. En fjerde facilitet blev primært anvendt til stævner og åbent-hus arrangementer for at tiltrække nye medlemmer

¹⁰ <http://denblaarambla.dk/2016-festival/> og <https://www.facebook.com/DenBlaaRambla/videos/1134883823258541/>

- Der blev indtil ultimo september 2016 afholdt 461 events, som var åbne for alle borgere og byens gæster
- Projektet skabte et by- og havnemiljø i kommunen, der tiltrak borgere og foreninger, og der blev udviklet nye vandsportsrelaterede tilbud i et samarbejde med foreningerne. Herved blev der skabt nye rammer for bevægelse og læring i forbindelse med åben skole-aktiviteter
- Når de fysiske rammer er etableret, vil det fremover være muligt for byens borgere og gæster at dyrke kanosejls på Aarhus Å gennem et samarbejde mellem Kajaksamvirket, GoPaddle og Den Blå Rambla
- Et af resultatmålene blev ikke opfyldt:
 - a. Der blev ikke indgået samarbejdsaftaler med fritidshjem, da fritidshjemmene i kommunen blev nedlagt efter skolereformens ikrafttrædelse. Fokus blev derfor lagt på at indgå aftaler med fritidsordningsklubber (FO-klubber), men særlige sikkerhedsregler gav ikke mulighed for, at FO-klubber kunne indgå samarbejdsaftaler

4. Projektets virkning

Projektet er lykkedes med det overordnede formål om at skabe øget fysisk aktivitet i den foreningsbaserede idræt langs Brabrand Sø, Aarhus Å og kommunens kyststrækning. Derved er der skabt mere liv og bevægelse i Aarhus Havn og Å.

Gennem projektet blev der etableret nye og forbedrede faciliteter for vandsportsaktiviteter i kommunens kyststrækning, havn og å, og flere nye facilitetsprojekter er på vej. Samlet blev der skabt bedre rammer og nye tilbud om at udøve vandsportsaktiviteter for kommunens borgere og gæster.

De lokale vandsportsforeninger spillede en stor rolle i udviklingen af aktiviteter, tilbud og faciliteter under projektet. Foreningerne blev motiveret til at afholde arrangementer/åbent hus-events, som resulterede i flere medlemmer i foreningerne.

Efter projektets afslutning er projektet forankret i 2017, da kommunen har afsat 150.000 kr. til et samarbejde mellem institutionen Den Blå Rambla og Aarhus Kulturhovedstad 2017. Det er også forventningen, at der afsættes midler i 2018, da kommunen har planer om, at institutionen Den Blå Rambla og vandsportsforeningerne skal involveres i VM2018 i Sejlads.

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' er der følgende virkninger:

Flere aktive borgere

Projektet aktiverede ca. 40.000 borgere¹¹ gennem afholdelse af 461 events i 2015 og 2016, der resulterede i en medlemsfremgang på over 10 %, svarende til ca. 1.100 nye medlemmer i kommunens vandsportsforeninger. Der foreligger dog ikke data, som kan belyse, hvorvidt der samlet set er flere af kommunens borgere, der er gået fra fysisk inaktive til fysisk aktive som resultat af projektet.

Nytænkning

På det visionsmæssige plan er det nytænkende, at en kommune ønskede at optimere vandsportsaktiviteter og -faciliteter i bynære områder. Så vidt det vides er det første gang, at en kommune igangsatte et udviklingsprojekt på tværs af 29 lokale vandsportsforeninger og blandt andet afholdte Danmarks største vandsportsfestival i 2015 og 2016 for at tiltrække nye medlemmer til foreningslivet.

Set i forhold til de øvrige projekter under breddeidrætsinitiativet 'Idræt for Alle' var det nytænkende, at kommunens idrætssamvirke varetog projektledelsen og fik råderet over projektets midler. Det skal dog nævnes, at i det første breddeidrætskommuneprojekt fra 2010 til 2011 valgte Viborg Kommune det lokale idrætssamvirke som projektleder for kommunens samlede breddeidrætsprojekt.¹²

Som led i projektet blev muligheden for at etablere en foreningsdrevet kanouudlejning afprøvet. Det er nytænkende, at en sådan aktivitet nu er forankret i foreningsregi, da det i andre kommuner oftest foregår på kommerciel basis.

5. Læring og inspiration fra projektet

I projektet er der skabt viden og læring om, hvilken betydning det havde, at Idrætssamvirket varetog projektledelsen af projektet:

- Som foreningernes paraplyorganisation var Idrætssamvirket tættere på foreningerne set i forhold til en kommunal sports- og fritidsforvaltning. Idrætssamvirket havde et godt forhåndskendskab til foreningerne og kunne derved bedre gennemføre brugerinddragelse og skabe ejerskab for projektet. Desuden havde samvirket bedre mulighed for at fremme foreningernes ønsker til nye faciliteter mv. ved at fremstå som et samlet talerør for foreningerne og ved at gøre brug af medarbejderressourcer til at realisere projektet.
- Der er mange interesser, regler og restriktioner i forhold til områder på, i og ved vand, der ofte går på tværs af magistrater og forvaltningsområder. Vandsportsforeningerne fik med Idrætssamvirket som projektleder én samlet repræsentant, hvor de kunne henvende sig med deres (politisk orienterede) ønsker. Hvis den enkelte vandsportsforening skulle have navigeret gennem de forskellige magistrater i Danmarks anden største kommune, kunne det have været en vanskelig opgave. På trods af at Idrætssamvirket agerede som foreningernes

¹¹ De 40.000 borgere er ikke unikke borgere, da flere borgere har deltaget i flere af de 461 events.

¹² <http://breddeidraet.nu/projekter/viborg-kommune/>

talerør, bemærkede nogle af foreningerne, at den lange sagsbehandlingstid for nye tiltag var en udfordring for at fastholde deres engagement i projektet.

- Processen med at skabe accept og ejerskab hos vandsportsforeningerne var udfordrende og tidskrævende. Det krævede en intensiv og opsøgende indsats fra Idrætssamvirket for at skabe forbindelse til de mange foreninger og tydeliggøre foreningernes rolle i projektet. I den forbindelse var det væsentligt at skabe forståelse for, at foreningerne ville have bedre muligheder, hvis de overfor kommunen kunne fremstå samlet og demonstrere et samarbejde på tværs af vandsportsorienterede foreninger. I processen var det afgørende at kunne tilbyde foreningerne en konkret modydelse f.eks. i form af uddannelse, tildeling af udstyr, materialer mv.
- Projektet opnåede stor politisk bevågenhed. Dels fordi det ligger i forlængelse af de investeringer, kommunen i de seneste år har lagt i havn og å, og dels fordi projektet (efter en lidt langsom start) kunne fremvise konkrete nye tiltag på vandsportsområdet, herunder Danmarks største vandsportsfestival. Idrætssamvirket peger på, at 'Den Blå Rambla' nærmest er blevet et samlende brand for et stærkt interessefællesskab på tværs af kommunens vandsportsforeninger.

Endelig peger Idrætssamvirket på, at det havde styrket processen og betydet en kortere sagsbehandlingstid, hvis de centrale interessenter på tværs af magistrater, interesseorganisationer og ressourcestærke foreningsfolk tidligt i projektforløbet var blevet identificeret og samlet i en række arbejdsgrupper.

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

Formand:

Bent Hviid

Telefon: 26 79 03 56

E-mail: benthviid@hotmail.dk

Projektkoordinator:

Sofus Riishede

Telefon: 28 11 31 83

E-mail: konsulent@isaarhus.dk

Etniske Piger

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Indhold

1. Introduktion	28
2. Projektets aktiviteter	29
3. Projektets resultater	29
4. Projektets virkning	31
5. Læring og inspiration fra projektet	31

1. Introduktion

Projektet "Etniske Piger" er gennemført i Høje Taastrup kommune i et samarbejde mellem kommunens Fritids- og Kulturforvaltning, idrætsforeninger og en kvindeforening i boligområdet Tåstrupgård, hvor der bor ca. 2500 beboere, der repræsenterer ca. 50 forskellige nationaliteter.

Formålet med projektet var at skabe øget bevægelse blandt kommunens borgere ved at øge deltagelsen i idrætsaktiviteter blandt piger med minoritetsbaggrund og bopæl i udsatte boligområder i Høje-Taastrup Kommune.

Ansatte fra Høje-Taastrup Kommunes Kultur- og Fritidsområdet har været den overordnede projektledelse. Projektet har fået rådighed over kommunale idrætsfaciliteter, blandt andet timer i svømmehal uden for offentlig åbningstid. Frivillige fra lokale idræts- og kvindeforeninger har desuden leveret ressourcer til projektet.

Projektets hovedmål var at motivere og engagere piger med anden etnisk baggrund end dansk og med bopæl i udsatte boligområder til at deltage i motions- og idrætsaktiviteter.

Projektet udviklede sig, så ikke bare piger, men også kvinder med anden etnisk baggrund end dansk – primært pigernes mødre – samt nogle etniske danskere blev omfattet af projektet.

Mere konkrete mål var:

1. At pigerne selv skulle deltage aktivt i at udvikle ideer til motions- og idrætsaktiviteter
2. At tilbuddene blev selvsupplerende ved at deltagere i motions-/idrætstilbuddene skulle introducere tilbuddene for deres netværk
3. At der i projektperioden skulle oprettes minimum to nye motions-/idrætstilbud efter pigernes idé
4. At mindst 20 deltagere, der ikke i forvejen var idrætsaktive, skulle dyrke motion i de nye motions-/idrætstilbud
5. At over 50 % af deltagerne i projektets aktiviteter vedvarende deltog i aktiviteten i projektperioden eller fortsatte med et andet motions-/idrætstilbud

2. Projektets aktiviteter

Projektets planlagte hovedaktiviteter var:

- Planlægning
- Markedsføring
- Afholdelse af idéudviklingsarrangement
- Uddannelse af instruktører
- Etablering og afvikling af motions-/idrætsaktiviteter

3. Projektets konkrete resultater

Projektets hovedmål om at flere piger med minoritetsbaggrund og bopæl i udsatte boligområder i Høje-Taastrup Kommune deltager i idrætsaktiviteter er nået. Projektet har desuden haft den sideeffekt, at det ikke bare er piger, men også en gruppe kvinder – primært pigernes mødre – der er blevet mere aktive. Kvinderne og pigerne er desuden blevet introduceret til det frivillige foreningsliv og foreningsdemokrati.

Projektets succes med at nå sit hovedmål skyldes, at der generelt har været god succes med enten at opnå de ønskede resultater med de planlagte aktiviteter eller at foretage nogle succesfulde justeringer af projektet i forhold til hvordan det oprindeligt var tænkt:

- Projektet er blevet markedsført via de sociale medier og gennem samarbejdspartnere. Det er dog overordnet foreningerne og deltagerne, der har stået for rekrutteringen af deltagere via mund-til-mund-metoden, hvilket også var ideen med projektet. Målet om at deltagere introducerer motionstilbuddene for deres netværk, så tilbuddene blev selvsupplerende, er dermed i høj grad opfyldt. Deltagerne har i vidt omfang inviteret deres netværk med til motionsaktiviteterne. Det gælder både kontakter internt i kommunen, som kontakter i andre kommuner.
- Der har været afholdt det planlagte idéudviklingsarrangement, men ønsket om en aktiv deltagelse i idéudvikling blev ikke helt opfyldt, da der kun mødte to piger op til arrangementet. Den oprindelige idé var, at de piger, der havde deltaget i idéudviklingsarrangementet skulle have fungeret som ambassadører for projektet. Da der kun deltog to piger i arrangementet, og da ingen af dem efterfølgende blev fastholdt i projektet, allierede kommunen sig i stedet med en kvindeforening i Tåstrupgård, som kom til at fungere meget fint som bindeled mellem kommunen og målgruppen for projektet.
- Projektet har uddannet instruktører fra lokale foreninger, så foreningerne fremover har basis for at gennemføre aktiviteterne efter projektets afslutning.

- Der er oprettet en række motionsaktiviteter efter målgruppens ønske. Høje-Taastrup Kommune ville have arrangeret kampsportslignende aktiviteter, men pga. manglende interesse fra målgruppen blev denne aktivitet opgivet. Deltagerne har dog ønsket en række andre forskellige motionstilbud, som idrætsforeningerne efterfølgende har udbudt. De fleste aktiviteter er udbudt under særlige vilkår.

Det drejer sig om tilbud inden for:

- Fodbold
- Badminton
- Volleyball
- Dans
- Zumba
- ZumbaStep
- Løb
- Svømning

Projektet er således i høj grad lykkedes med, at der i projektperioden skulle oprettes mindst to nye motionstilbud efter pigernes idé.

1. Med hensyn til målet om, at mindst 20 deltagere, der ikke i forvejen var idrætsaktive, skulle dyrke motion via de nye tilbud, er der ikke foretaget præcise før- og eftermålinger, hvilket gør det svært med en eksakt vurdering af, hvor mange deltagere fordelt over projektets aktivitetstilbud, der ikke i forvejen var idrætsaktive

Kommunen mener dog, at 29 deltagere på svømmeholdet ikke tidligere har været svømmeaktive eller medlem af en forening, men nu er blevet det. Og Kvindeforeningen i Tåstrupgård forklarer, at ud af deltagerne til zumbaaktiviteten har 10 deltagere ikke tidligere været medlem af en forening, og 10 deltagere på danseholdet har ikke tidligere været idrætsaktive.

Det vurderes på denne baggrund, at målet om, at der mindst er 20 af projektets deltagere, som ikke i forvejen var idrætsaktive, er nået og sandsynligvis overgået.

- Mange af de piger og kvinder, der har deltaget i projektets aktiviteter, er blevet fastholdt i idræts- og projektaktiviteter. Det vurderes, at målet om, at over 50 % af deltagerne vedvarende har deltaget i aktiviteter eller er fortsat med en anden aktivitet i løbet af projektperioden er nået

4. Projektets virkning

Projektet har på flere måder været succesfuldt i forhold til at skabe virkninger.

I forhold til projektets eget formål om at skabe øget bevægelse blandt kommunens borgere ved at øge deltagelsen i idrætsaktiviteter blandt piger med minoritetsbaggrund og bopæl i udsatte boligområder i Høje-Taastrup Kommune har projektet haft en positiv virkning. En gruppe af piger og kvinder, der ikke tidligere har været aktive, er blevet fast aktive, og andre har været mere løst tilknyttet og har afprøvet forskellige aktiviteter.

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' er der følgende virkninger:

Flere aktive borgere

Med hensyn til at få *flere aktive borgere* blev muligheden for deltagelsen af både mødre og døtre en vigtig katalysator for både antallet af deltagere og fastholdelsesandelen i projektet. At lade projektet udvikle sig fra kun at omhandle pigerne, til også at inddrage deres mødre, kom til at betyde, at målgruppen udvidede sig til at omfatte endnu en gruppe af ikke motions-/idræts- og foreningslivsvante borgere i Høje Tåstrup kommune.

Rekruttering igennem deltagernes netværk, kombineret med deltagernes ejerskab over for projektet bidrog positivt til, at flere borgere blev idrætsaktive, hvilket en række aktiviteter viser.

Nytænkning

Med hensyn til spørgsmålet om at være *nytænkende*, var projektets mål og midler i sin oprindelige form ikke specielt nytænkende. Projektet udviklede sig undervejs til at blive mere nytænkende, da det løbende inddrog læring om, at mødrenes deltagelse i projektaktiviteterne var fremmende for den oprindelige målgruppes deltagelse. Projektet udviklede sig dermed til at blive et projekt, der engagerede mødre og døtre i fællesskab om motions- og idrætsaktiviteter og deltagelse i foreningsliv.

En positiv sideeffekt ved projektet er, at der er udviklet et socialt sammenhold med deltagerne i idrætsaktiviteterne. Deltagerne spiser f.eks. sammen, flere nævner, at de har fået nye venner med en etnisk oprindelse, som de aldrig tidligere har været i kontakt med, selv om de har boet dør-om-dør. En del af deltagerne fremhæver desuden, at de har tabt sig af at blive aktive, og at de har fået et bedre forhold til deres krop end tidligere.

5. Læring og inspiration fra projektet

Projektets konstruktion var og er fortsat befordrende for, at der løbende er kommet nye deltagere ind i projektet og i den Kvindeforening i Tåstrupgård, der har været den primære drivende kraft i projektet. Det drejer sig for det første om, at projektets aktiviteter kun har været for kvinder, at aktiviteterne typisk er foregået i rammer, hvor der ikke har været adgang for mænd. Desuden at

der har været taget højde for kvindernes og pigernes kultur, hvor de udover at have studie- og arbejdsforpligtelser også forventes at skulle varetage mange pligter i hjemmet. Høje-Taastrup Kommune justerede målgruppen for projektet, da det viste sig, at flere piger kunne og måtte deltage, hvis deres mødre også deltog i aktiviteterne.

Flere af deltagerne nævner, at de endelig har kunne føle sig frie til at bruge deres krop uden at føle/være nervøse for andres kritiske blikke på den. Nogle nævner også, at rammerne har betydet en opbakning til deres fravær fra hjemmet fra deres mænd, fædre og andre familiemedlemmer. Flere kvinder nævner, at deres mænd har opfordret dem til at deltage i projektet, fordi de havde hørt fra andre mænd, at det var godt, herunder at deres koner var glade for det, havde tabt sig med mere.

Projektets svømmeaktiviteter har betydet, at nogle af kvinderne er begyndt at komme i svømmehallen i den almindelige åbningstid. Det viste sig, at grunden til at de ikke havde brugt svømmehallen tidligere var, at de var usikre på, hvad man skulle gøre i forbindelse med bad og omklædning. I forbindelse med projektet har svømmehallens personale sørget for en grundig introduktion til faciliteterne og den forventede adfærd omkring bad og omklædning.

Deltagerne har taget stort ejerskab til projektet. Det viste sig desuden at være en styrke for projektet, at deltagerne selv skulle rekruttere nye deltagere. Etableringen af en kvindeforening i Tåstrupgård (etableret og drevet af kvinderne selv) samtidig med projektet, har været den primære drivkraft i at sikre en bæredygtig model, der har aktiveret en gruppe borgere, som ikke tidligere var aktive. Foreningens indgående kendskab til målgruppens behov har været en yderst fremmede faktor for projektet.

Det vurderes, at det har haft stor betydning for deltagelse og fastholdelse i projektet, at der udover tilbud om fysiske aktiviteter også har været mulighed for at komme til at indgå i et stærkt socialt (kvinde)netværk.

Projektet blev præsenteret på Idræt for Alles midtvejskonference. Der var stor interesse for projektet.

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

Høje Taastrup Kommune, Fritids- og Kulturcenter:

Telefon: 43 59 10 00

E-mail: fritidkultur@htk.dk

Fitness i det Fri

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Indhold

1. Introduktion	34
2. Projektets aktiviteter	35
3. Projektets resultater	35
4. Projektets virkning	36
5. Læring og inspiration fra projektet	37

1. Introduktion

Projektet "Fitness i det Fri" blev gennemført i Aarhus Kommune i et samarbejde mellem Sport og Fritidsafdelingen og en række øvrige enheder i kommunen: Grønne områder (Teknik og Miljø), Folkesundhed Aarhus (Sundhed og Omsorg), og et arbejdsmarkedscenter (Beskæftigelsesforvaltningen). Desuden har der været samarbejde med Dansk Arbejderidrætsforbund, DGI og 14 lokale idrætsforeninger. Flere af disse samarbejder var nyetablerede.

Baggrunden for projektet var, at kommunen gennem de seneste år havde anlagt en række udendørs fitnesspladser, og flere var på vej i samarbejde med en række lokale idrætsforeninger som et supplement til eller en integreret del af foreningsaktiviteten.

Projektet havde som overordnet formål at skabe øget bevægelse blandt idrætssvage/og eller motionsuvante borgere, som var i et forløb på et kommunalt forebyggelses- eller genoptræningshold og unge kontanthjælpsmodtagere.

Projektets hovedmål var at få fitnesspladserne og brugen af disse introduceret for en række idrætssvage og/eller motionsuvante målgrupper for at skabe øget bevægelse hos målgruppen. En sammensat gruppe som er kendetegnet ved at have et behov for tilskyndelse, hvis de skal dyrke idræt og motion.

På det konkrete niveau havde projektet fem mål:

1. De lokale foreninger skulle udvikles, så de blev i stand til at tage imod og arbejde med idrætssvage og/eller motionsuvante borgere.
2. Otte idrætsforeninger skulle vise interesse for "Fitness i det Fri" og oprette nye hold for en eller flere nye målgrupper.
3. 15 % af de borgere, som var i et forløb på et kommunalt forebyggelses- eller genoptræningshold, skulle tage imod tilbuddet om introduktion til "Fitness i det Fri".
4. 15 % af de unge kontanthjælpsmodtagere skulle tage imod tilbuddet om introduktion til "Fitness i det Fri".
5. 25 % af de borgere, som tog imod tilbuddet, skulle efterfølgende blive medlem i en idrætsforening.

2. Projektets aktiviteter

Projektet planlagde at gennemføre en række aktiviteter:

- For det første var der tale om to aktiviteter, der havde til formål at gøre nøglepersoner klar til at realisere projektet gennem:
 - Uddannelse af frivillige instruktører til at varetage introduktion i brugen af fitnessredskaber
 - Mobilisering af frontmedarbejdere og sagsbehandlere, der havde kontakt til (unge) kontanthjælpsmodtagere
- For det andet var der tale om aktiviteter, der havde til formål at gøre målgruppen opmærksom på:
 - Markedsføring af tilbuddet
 - Afholdelse af opstartsevents

3. Projektets resultater

Projektet gennemførte i høj grad de planlagte aktiviteter, og størstedelen af de resultater, der var sat som mål, blev opfyldt:

- Gennem den kommunale afdeling Folkesundhed Aarhus blev der uddannet frivillige instruktører ("motionsvenner"), der ikke nødvendigvis havde en sundhedsfaglig baggrund, til at varetage introduktionen til fitnessredskaberne. Der blev også uddannet frivillige til naturmotionsuddannelsen gennem Dansk Arbejderidrætsforbund
- Frontmedarbejdere i Sundhed- og Omsorgsforvaltningen blev bekendt med projektet på fællesmøder, i fællesmails, og via de kolleger der er en del af projektet. Projektlederen holdt oplæg for alle sagsbehandlere, der havde kontakt med øvrige kontanthjælpsmodtagere. Samlet set var der en god dialog med de frontmedarbejdere, som til daglig havde kontakt med de unge kontanthjælpsmodtagere
- Afdelingen Folkesundhed Aarhus introducerede borgere til projektet og bidrog efterfølgende til at rekruttere disse borgere ind i de foreninger, der tog imod afdelingens tilbud om instruktøruddannelse
- Der blev udarbejdet flyers, plakater, en hjemmeside, annonceret i aviser, skilte med plakater opstillet ved fitnessredskaberne, og der blev bragt flere historier om projektet i lokalaviser, på Vital.dk og på facebook
- Der blev gennemført opstartsevents og events for særlige målgrupper hen over projektperioden f.eks. tre motionsdage for unge kontanthjælpsmodtagere, som bidrog til at identificere, hvilke aktiviteter denne målgruppe fandt interessant
- På baggrund af disse opstartsevents og en spørgeskemaundersøgelse blandt unge kontanthjælpsmodtagere blev stand up paddle (SUP) og kampsport tilbudt til de unge

kontanthjælpsmodtagere, da denne målgruppe ikke ønskede at gøre brug af de udendørs fitnesspladser

- Der blev afholdt introduktioner til, hvordan naturen i øvrigt kunne bruges som træningsredskab, f.eks. armstrækkere ved træstammer, styrketræning ved at løfte sten og løb op og ned af naturtrapper
- 14 mod forventet otte foreninger tog godt imod projektet og tilbuddet om uddannelse af deres instruktører, og oprettede nye hold rettet mod projektets målgrupper. Flere af foreningerne, der er geografisk tæt placeret i forhold til fitnesspladserne, viste også interesse i at gøre brug af de udendørs fitnesspladser som supplement til deres bestående tilbud
- 26 % (svarende til 780) mod forventet 15 % af de borgere, som var tilknyttet kommunale forebyggelses- eller genoptræningshold, blev introduceret til projektet. Ca. 450 øvrige borgere tog imod tilbud om introduktion
- Ca. 4 % (svarende til 166) mod forventet 15 % af de unge kontanthjælpsmodtagere er blevet introduceret til 'Fitness i det Fri'
- Der blev skabt en organisatorisk forankring af 'Fitness i det Fri' til de unge kontanthjælpsmodtagere. Det arbejdsmarkedscenter, der deltog i projektet, har etableret en god kontakt med SUP foreningerne og forventede at fortsætte med tilbuddet fremadrettet
- 20 % (svarende til ca. 100 borgere) mod forventet 25 % blev medlem af en idrætsforening som følge af projektet
- Målgruppen blev udvidet med unge psykiatriske patienter, som også blev tilbudt 'Fitness i det Fri'. Denne målgruppe har taget godt imod tilbuddet, og ca. 30 unge psykiatriske patienter har deltaget i projektet

4. Projektets virkning

Projektet er lykkedes med det overordnede formål om at skabe øget bevægelse gennem brug af udendørs fitnesspladser for den ene del af projektets målgruppe – borgere der var i et forløb på et kommunalt forebyggelses- eller genoptræningshold. Den anden del af målgruppen – unge kontanthjælpsmodtagere – viste ikke stor interesse for at gøre brug af de udendørs fitnesspladser og blev aktiveret gennem et andet tilbud.

Udover den idrætssvage og/eller motionsuvante målgruppe tiltrak fitnesspladserne også *motionsaktive* borgere, der så pladserne som et gratis alternativ eller et supplement til deres øvrige træning (f.eks. løb og stavgang).

Kommunen forventer, at de 14 foreninger, der oprettede hold rettet mod projektets målgrupper, fortsætter med deres tilbud i 2017. Projektet er blevet forankret i den kommunale afdeling Folkesundhed Aarhus, hvor en medarbejder fortsat skal udgøre et bindeled til foreningerne med

henblik på at inkludere målgruppen. Der er således dannet grundlag for en naturlig overgang fra det kommunale tilbud til en foreningsbaseret aktivitet.

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' er der følgende virkninger:

Flere aktive borgere

Projektet har arbejdet med en målgruppe, der har en høj andel af idrætssvage og/eller motionsuvante. Der er ikke gennemført målinger af, hvilken effekt projektet har haft på målgruppens idræts- og motionsdeltagelse. Kommunen begrundede dette med, at det kunne virke stigmatiserende, hvis brugerne af de udendørs fitnesspladser blev spurgt, om de var i beskæftigelse, havde deltaget i forebyggelses- og genoptræningsforløb mv. Gennem frontmedarbejderne i Folkesundhed Aarhus har kommunen dog fået viden om, at der er flere borgere under forebyggelses- og genoptræningsforløb, der har gjort brug af de udendørs fitnesspladser.

Samlet set blev ca. 100 borgere medlem af de 14 idrætsforeninger, der har deltaget i projektet.

Nytænkning

Borgernes mulighed for at gøre brug af udendørs og gratis fitnesspladser tilbydes af flere kommuner i Danmark, og Aarhus Kommune havde anlagt fitnesspladserne inden projektet startede. Projektet var derfor ikke nytænkende på dette punkt. Projektet har været nytænkende i forhold til at skabe en kobling mellem foreningsudvikling og -inklusion af en idræts- og motionsuvariant målgruppe i foreningslivet, hvor udendørs fitnesspladser og naturmotion udgjorde en 'mellestation'.

5. Læring og inspiration fra projektet

De udendørs fitnesspladser appellerede mod forventning ikke til de unge kontanthjælpsmodtagere (evt. fordi en del af gruppen, hovedsageligt unge mænd, i forvejen trænede i indendørs fitnesscentre). Desuden lykkedes det i mindre grad at engagere frontmedarbejdere og sagsbehandlere for denne gruppe i projektet.

Projektlederen (kommunens motionskoordinator) har siden 2010 været ansat i to forvaltninger, henholdsvis Sport- og Fritidsforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Dette bidrog til et smidigt samarbejde i projektet mellem de to afdelinger, og projektlederens kendskab til både målgruppen og foreningslivet var værdifuldt. Projektet understøttede den løbende udvikling af samarbejdet mellem de to forvaltninger.

Det sundhedsfaglige personale fra Folkesundhed Aarhus har et indgående kendskab og kontakt til borgere, der er tilknyttet kommunale forebyggelses- eller genoptræningshold. Personalets

deltagelse i projektet var vigtigt for forankringen af 'Fitness i det Fri' hos deres kolleger og generelt i deres organisation og i forhold til at klæde idrætsforeningerne på til at modtage og træne målgruppen.

Foreningerne bidrog med en viden til Folkesundhed Aarhus, om hvad foreningslivet kan tilbyde målgruppen, og på hvilken måde foreningerne kan tage del i udslusning af borgere efter endt genoptræning/rehabilitering, så borgerne kan fastholde de nye livsstilsvaner.

De foreninger, der deltog i projektet, ligger geografisk tæt på de udendørs fitnesspladser og består typisk af løbe-, motions- eller gymnastikforeninger. Det har været vanskeligt for foreningerne at rekruttere instruktører, der kunne stå til rådighed i dagtimerne, hvor målgruppen har mulighed for at træne. Læringen fra projektet er endvidere, at det ikke nødvendigvis er de eksisterende instruktører, der skal stå for træningen. Mere vigtigt er det, at instruktørerne finder et sådant projekt spændende og eventuelt har en professionel baggrund inden for arbejdet med den pågældende målgruppe.

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

E-mail: cfru@aarhus.dk

Eller se hjemmesiden:

<http://www.aarhus.dk/da/borger/sundhed-og-sygdom/Sundhedstilbud/Motion/Fitness-i-det-fri.asp>

Foreningerne ind i Folkeskolen

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Indhold

1. Introduktion	40
2. Projektets aktiviteter	40
3. Projektets resultater	41
4. Projektets virkning	42
5. Læring og inspiration fra projektet	42

1. Introduktion

Projektet "Foreningerne ind i Folkeskolen" er gennemført i Roskilde Kommune i et samarbejde mellem kommunens Kultur- og Idrætsafdeling, idrætsforeninger og udvalgte folkeskoler.

Formålet med projektet var at understøtte folkeskolereformens krav om at få øget bevægelse ind i skolernes dagligdag.

Hovedmålet med projektet var at udvikle en struktur, der gør det muligt at organisere et samarbejde mellem skoler og idrætsforeninger. Projektet skulle medvirke til bedre koncentration, trivsel og mulighed for inklusion af elever, der ikke fungerer i fællesskabet, samt implementere bevægelsespakker som en del af undervisningen på udvalgte skoler.

Projektets mere konkrete mål var:

- At etablere mindst fire konkrete bevægelsespakker med fire forskellige idrætsforeninger fra Roskilde Kommune
- At måle elevernes, lærernes og forældrenes selvvaluerede oplevelser og effekt af projektet såsom sammenhold og generel trivsel

2. Projektets aktiviteter

Projektets planlagte aktiviteter var:

1. Udvikling og organisering af projektet
2. Afholdelse af opstartsevent
3. Etablering af bevægelsespakker med lokale foreninger
4. Udvikling af struktur for samarbejde mellem skoler og idrætsforeninger
5. Implementering af bevægelsesaktiviteter som en del af undervisningen
6. Markedsføring
7. Afsluttende evaluering¹³
8. Udarbejdelse af idékatalog

¹³ Projektet er blevet evalueret af COWI. Der er link til evalueringsrapporten sidst i denne rapport.

3. Projektets resultater

Projektet har i høj grad gennemført sine planlagte aktiviteter og er kommet i mål med både sine konkrete mål og sit hovedmål.

- Der har været afholdt et opstartsevent for projektet, hvor det lokale foreningsliv blev præsenteret. Dette markerede, at man samarbejder om at skabe en fælles bevægelseskultur. Kronprins Frederik deltog i eventen
- Der er etableret bevægelsespakker i samarbejde med lokale idrætsforeninger.
- Projektet har udviklet en struktur for samarbejdet mellem skoler og idrætsforeninger, som er blevet implementeret som en fast del af undervisningen på skoler.
- Projektet er blevet markedsført gennem flere forskellige typer af medier. Projektet har blandt andet fået en del omtale i lokale aviser og national presse. Idrætsorganisationer har markedsført projektet gennem medlemsblade. Som markedsføring af projektet har der desuden været afholdt et introduktionsmøde for de involverede klassers lærere og de deltagende foreninger samt to årlige inspirationsaftener for alle mellemtrinlærerne på de deltagende skoler med fagfolk udefra
- Projektet er afsluttende blevet evalueret af ekstern evaluater.
- Aktiviteten, "Udarbejdelse af idékatalog", betragtes som gennemført i kraft af COWI evalueringsrapportens anbefalinger

Delmålet om at etablere mindst fire konkrete bevægelsespakker med fire forskellige idrætsforeninger fra Roskilde Kommune er nået. Der er etableret 128 bevægelsespakker med forskellige idrætsforeninger i Roskilde Kommune. Hver pakke indeholder f.eks. to timers aktiviteter om ugen i fire uger sammen med foreningernes trænere eller instruktører. Indholdet af pakkerne er udviklet gennem dialog mellem skolerne og foreningerne. Læreren deltager sammen med eleverne som hjælpeinstruktør eller pædagogisk ressourceperson. Hver bevægelsespakke indeholder desuden mindst en obligatorisk ud-af-huset-oplevelse, hvor klassen f.eks. kan besøge foreningen. I løbet af et skoleår deltager klasserne i fire bevægelsespakker.

Også delmålet om at måle elevernes, lærernes og forældrenes selvvaluerede oplevelser og effekt af projektet såsom sammenhold og generel trivsel er opfyldt.

De løbende undersøgelser indikerer, at eleverne har opnået både øget trivsel, lyst og vilje til at deltage i foreningsaktiviteter i løbet af projektperioden. Eleverne har fået en mere varieret skoledag, styrkede sociale kompetencer og større sammenhold i klassen. Eleverne efterspørger desuden mere bevægelse og har fået en styrket tilknytning til det lokale foreningsliv.

Projektet er via sine aktiviteter og den klare opfyldelse af dets delmål også nået langt i forhold til at opfylde sine overordnede mål:

- Projektet har således opfyldt målet om at udvikle en struktur, der gør det muligt at organisere et samarbejde mellem skoler og idrætsforeninger om bevægelse i folkeskolen
- Projektets målinger peger klart på, at projektets gennemførelse har medvirket til at skabe bedre trivsel og mulighed for inklusion af elever, der ikke fungerer i fællesskabet, ved at implementere bevægelsespakker som en fast del af undervisningen på udvalgte skoler

4. Projektets virkning

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' er der følgende virkninger:

Flere aktive borgere

Projektet har haft en positiv virkning i forhold til sit eget overordnede formål om at understøtte folkeskolereformens krav om øget bevægelse. Dermed har det sandsynligvis også haft en positiv virkning i forhold til Idræt for Alles overordnede formål om at bidrage til, at flere borgere dyrker idræt og motion.

Ifølge Roskilde Kommunes tal har projektet aktiveret 350 mellemtrins elever på to skoler, som hver har haft fire foreningsforløb pr. år pr. klasse. Derved har klasserne haft næsten 12.000 foreningsbesøg over to skoleår. Det må forventes, at en del af eleverne var idrætsaktive i forvejen, så det er ikke til at sige, hvor mange idræts-inaktive borgere, der er blevet aktiveret. Kommunen påpeger dog, at der er flere elever på skolerne, som er medlem af en forening end tidligere, så det må forventes, at der ikke bare er virkning i form af børn, der er blevet mere aktive end de var før, men også at nogen, der ikke var idrætsaktive er blevet aktiveret pga. projektet.

Nytænkning

Projektets lever desuden op til IFA programmets overordnede formål om at skulle være nytænkende idet projektet har udviklet en helt ny metode til at integrere foreningslivet strukturelt i folkeskolen. Projektet kommer fortsat til at få betydning for skoler og foreninger i Roskilde Kommune. Projektet vil blive videreført efter projektperiodens udløb, hvor det skal bredes ud til alle andre skoler i kommunen. Derudover er der i den udarbejdede evalueringsrapporten en række anbefalinger, som andre kommuner kan bruge. Der er således basis for, at projektet i meget høj grad vil kunne inspirere og overføre læring til andre kommuner og deres skoler og foreninger.

5. Læring og inspiration fra projektet

Breddeidrætsprojektet gav Roskilde Kommune chancen for at teste metoder for samarbejde mellem skoler og foreninger med henblik på at understøtte og styrke bevægelse blandt skolebørn. Kommunens læring er, at det, som led i implementeringen af reformkravet om 'den åbne skole', har vist sig muligt at etablere en struktur, der har gjort det muligt at skabe et organiseret og velfungerende samarbejde mellem skoler og idrætsforeninger. Projektet har vist, at der er muligheder indbygget i skolereformen for, at skoler og foreninger kan indgå i nye roller og et nyttigt samarbejde, der styrker både børnenes læring, bevægelse og deltagelse i foreningslivet. Projektet har haft en meget vellykket implementering, hvilket af kommunen tilskrives en kombination af god projektledelse med en stærk styregruppe og et vellykket samarbejde ml de involverede skoler og det lokale foreningsliv. Også opbygningen af projektet med en trinvis introduktion af projektet for hhv. lærere, foreninger og eleverne opleves som, at have gjort projektet overskueligt for de implicerede parter.

En vigtig læring er, at foreningernes vilje til at ville bidrage i skoletiden har været altafgørende for projektets succes. Det gælder også den måde kommunen har faciliteret projektet, som har betydet, at det har været relativt nemt for både skoler og foreninger at igangsætte og etablere samarbejder om bevægelsespakker. Herunder har det vist sig, at det var vigtigt med tydelige og faste rammer for samarbejdet, som f.eks. at bevægelsespakkerne er blevet placeret i skolernes årshjul.

Hertil kommer, at der har været et velfungerende samarbejde på tværs af skole- og idrætsområdet i kommunen.

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

Roskilde Kommune

Kasper Pedersen

E-mail: kasperpe@roskilde.dk

Link til COWIs evalueringsrapport:

http://roskilde.dk/sites/default/files/fics/DAG/3095/Bilag/evaluering_af_breddeidraetsprojektet.pdf

Foreningen i Skolen

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Indhold

1. Introduktion	45
2. Projektets aktiviteter	46
3. Projektets resultater	46
4. Projektets virkning	47
5. Læring og inspiration fra projektet	48

1. Introduktion

Projektet "Foreningen i Skolen" blev gennemført i Aabenraa Kommune i et tæt samarbejde med flere af kommunens folkeskoler og idrætsforeninger. DGI og Dansk Skoleidræt har også været samarbejdspartnere.

Baggrunden for projektet var den nye folkeskolereforms krav om mere idræt og bevægelse i løbet af skoledagen. Aabenraa Kommune kørte i skoleåret 2012/13 og første halvår af 2013 et projekt på fire skoler, hvor idrætsforeningerne var forsøgt koblet på projektet. Denne del af projektet ønskede kommunen at intensivere, og desuden at udvide det oprindelige projekts målgruppe og tilføje flere nye elementer, der kunne styrke og sikre forankringen af projektet.

Formålet med projektet var at skabe mere idræt og bevægelse i løbet af skoledagen på de syv deltagende folkeskoler.

Projektet havde fire hovedmål:

- At få flere idrætsuvede børn til at dyrke mere idræt og bevægelse i løbet af og i forlængelse af skoledagen
- At give en stor gruppe 7.-9. klasses elever et kompetencemæssigt løft gennem en junioridrætsuddannelse, så de kunne udgøre en ressource både i skolen og i idrætsforeningerne
- At etablere et solidt samarbejde mellem lokale skoler og idrætsforeninger i lokalområdet, der kunne sikre implementeringen af folkeskolereformens krav om 45 minutters daglig aktivitet
- At etablere en platform for udviklingen af den åbne skole, idræt og bevægelse

På et mere konkret niveau havde projektet syv mål:

- At syv folkeskoler ud af 20 udbød junioridrætslederuddannelsen ved udgangen af 2016
- At syv folkeskoler ud af 20 udbød Skolesport for SFO-børn i 1. og 2. klasse ved udgangen af 2016
- At alle junioridrætslederelever gennemgik praktik i en idrætsforening

- At de unge, der fik en uddannelse i forbindelse med Foreningen i Skolen oplevede, at de havde fået flere kompetencer
- At samarbejdspartnerne i form af idrætsforeninger og skoler oplevede, at Foreningen i Skolen tilførte dem ekstra ressourcer
- At minimum 20 partnerskabsaftaler indgik i forbindelse med den åbne skole, idræt og bevægelse inden udgangen af 2016
- At 10 skoler benyttede sig af tilbuddene i den åbne skole, idræt og bevægelse

2. Projektets aktiviteter

Projektet planlagde at gennemføre en række aktiviteter:

- Optakt til junioridrætsledervalgfaget
- Kursusdag for eleverne i opstart af junioridrætsledervalgfaget
- Netværksmøde med undervisere
- Brobygning mellem forening og skole
- SkoleOL og atletikklubsamarbejde
- Håndboldens dag
- Skolegårds kort og kompetenceudvikling af lærere
- Opbygning af aftaler med foreninger
- Formidling af åben skole-tilbud ind i skolen

3. Projektets resultater

Projektet gennemførte i høj grad de planlagte aktiviteter og lykkedes i nogen grad med de konkrete resultater, der var sat som mål. Dette er begrundet i følgende:

- Optakt til junioridrætsledervalgfaget blev gennemført
- Kursusdag for eleverne i opstart af junioridrætsledervalgfaget blev gennemført
- Netværksmøde med undervisere blev gennemført
- Brobygning mellem forening og skole blev gennemført
- SkoleOL og atletikklubsamarbejde blev gennemført
- Håndboldens dag blev i mindre grad gennemført
- Skolegårds kort og kompetenceudvikling af lærere blev gennemført
- Opbygning af aftaler med foreninger blev gennemført
- Formidling af åben skole-tilbud ind i skolen
- Fire ud af de planlagte syv folkeskoler udbød junioridrætslederuddannelsen. Selvom kun fire skoler var involveret i projektet, var aktiviteterne mellem disse skoler og samarbejdsforeningerne en succes
- De samme fire folkeskoler udbød Skolesport for SFO-børn i 1. og 2. klasse

- Størstedelen af junioridrætsledereleverne gennemførte praktik i en idrætsforening.
- De unge, der tog uddannelsen, angav i interviews at de fik nye kompetencer og relationer. Eleverne havde gode oplevelser ved f.eks. at agere dommer og medhjælper til atletikstævner
- Hos nogle foreninger udgjorde junioridrætslederne en vigtig ressource, når foreningerne deltog i events i dagtimerne, hvor foreningerne kan mangle frivillige. De fire skoler, der deltog i projektet, kunne se mulighederne i at bruge projektet som et led i kravet om 45-minutters daglig motion og bevægelse.
- Der blev indgået 12 ud de 20 planlagte partnerskabsaftaler i forbindelse med den åbne skole, idræt og bevægelse
- Flere end de planlagte 10 skoler benyttede sig af tilbuddene i den åbne skole, idræt og bevægelse
- Projektet resulterede i, at der blev etableret et samarbejde mellem de fire skoler i lokalområdet og en række foreninger i forhold til praktik for valgfaget og brug af de åben skole tilbud, som foreningerne tilbød. Disse erfaringer har skabt et solidt fundament for kommunens videre arbejde med åben skole, idræt og bevægelse.
- De fire skoler har været meget tilfredse med at tilbyde valgfaget til deres elever, og junioridrætslederne blev brugt i forbindelse med afviklingen af events som f.eks. skole-OL

4. Projektets virkning

På grund af mangel på data er det uvist, om projektet er lykkedes med det overordnede formål om at skabe mere idræt og bevægelse i løbet af skoledagen på de syv deltagende folkeskoler.

Målet med det kompetencemæssige løft til junioridrætslederne var, at de kunne udgøre en ressource både i skolen og i idrætsforeningerne. Kommunen har oplyst, at junioridrætsledernes uddannelse ikke har givet dem de rette kompetencer til at undervise motorisk svage og idrætsuvante børn, og at junioridrætslederne hovedsageligt blev brugt til afvikling af events. I forhold til at junioridrætslederne kunne udgøre en ressource i idrætsforeningerne, har kommunen oplyst, at det var begrænset, hvor mange junioridrætsledere, der blev tilknyttet en praktikforening, hvis de ikke allerede havde fodfæste i foreningen og tog valgfaget for at styrke den rolle.

De fire samarbejder mellem skoler og idrætsforeninger i lokalområdet var tætte – både i forhold til praktik for junioridrætslederne i foreningerne og skolernes brug af de etablerede åben skole-tilbud. Kommunen finder, at udvikling af foreningsaftaler kom godt på vej i projektet, men der er behov for mere modningstid i forhold til at udbrede modellen til andre skoler og foreninger i lokalområdet. Projektets virkning skal derfor mere ses i forhold til at have etableret en platform for udviklingen af den åbne skole, idræt og bevægelse.

Erfaringerne fra projektet vil blive forankret i et stort femårigt skoleprojekt SundSkole2020¹⁴, som kommunen har iværksat for kommunens 20 folkeskoler. Åben skole tiltagene og junioridrætsledereuddannelsen vil blive videreført med de vigtige erfaringer, som er indhentet i 'Foreningen i Skolen'. Projektet realiseres på tværs af tre politik- og forvaltningsområder: Børn & Skole, Kultur, Miljø & Erhverv, Social & Sundhed og er finansieret af en fondsbevilling.

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' er der følgende virkninger:

Flere aktive borgere

Der foreligger ikke data, som kan belyse, i hvilket omfang projektet er lykkedes med at få idrætsuvante børn til at dyrke idræt i fritiden. Som nævnt ovenfor oplyser kommunen, at junioridrætsledernes uddannelse ikke har givet dem de rette kompetencer til at undervise motorisk svage og idrætsuvante børn. Dette ville kræve en faguddannet lærer, og junioridrætslederne kunne så indgå som hjælpeinstruktør el. lign. Det er derfor usikkert om projektet har haft en effekt på, at flere borgere er blevet aktive.

Kommunen angiver selv, at målet skal ses i forhold til en længere tidshorisont, hvor SundSkole2020 er et nyt tiltag som på sigt vil fremme idrætsdeltagelsen.

Nytænkning

Projektet bidrog ikke med nytænkning på landsplan. Konceptet er udviklet af Dansk Skoleidræt, som tilbyder det til andre kommuner, og en række andre kommuner har i perioden arbejdet med projekter, der har fokus på åben skole, idræt og bevægelse i et samarbejde mellem skole og lokale foreninger.

Projektet har i en lokal sammenhæng tænkt nyt ved at bygge bro mellem skoler og foreninger ved at udbyde valgfag i samarbejde med lokale foreninger.

5. Læring og inspiration fra projektet

Flere af de deltagende foreninger har efterspurgt en mere gensidig proces i samarbejdet med skolerne. Set fra foreningernes perspektiv så har fokus i projektet været på, at få "foreningen ind i skolen", men i mindre grad på at få "skolen ind i foreningen". Foreningerne betonedede det vigtige i, at aktiviteterne skulle foregå i foreningens vante rammer. Det er derfor vigtigt, at foreningerne meget tidligt inddrages i planlægningen af åben skole-aktiviteter for at skabe ejerskab til projektet hos foreningerne.

¹⁴ www.aabenraa.dk/borger/skole-og-uddannelse/skoler/sundskole-2020/

Rekrutteringen af folkeskoler til projektet var udfordret af, at skolerne på grund af folkeskolereformens vedtagelse fik tilbud om 'åben skole' fra en række organisationer, der ønskede at samarbejde med skolerne. Skolerne var derfor nødsaget til at prioritere mellem de mange tilbud. Folkeskolereformen var herved på samme tid både fremmende (på grund af kravet om åben skole, idræt og bevægelse) og hæmmende for skolernes deltagelse, da mange af skolerne ikke ønskede eller havde de fornødne ressourcer til at deltage i projektet.

I en sådan situation, hvor mange organisationer 'bejler' til de lokale skoler, er det vigtigt med en meget klar formidling af indholdet i det åben skole-tilbud, som præsenteres for skolerne. Desuden vil en klar synliggørelse af de gode erfaringer fra deltagende skoler til de øvrige skoler i kommunen kunne fremme interessen hos de endnu ikke deltagende skoler. Disse to punkter er særlig vigtige, hvis tilbuddet ikke kanaliseres ud til skolerne gennem kommunens skoleforvaltning.

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

Lea Kølby Damgaard

E-mail: lkd@aabenraa.dk

Gribskov Leger

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Indhold

1. Introduktion	51
2. Projektets aktiviteter	51
3. Projektets resultater	52
4. Projektets virkning	52
5. Læring og inspiration fra projektet	54

1. Introduktion

Projektet "Gribskov Leger" er etableret i Gribskov Kommune som et samarbejde mellem Gribskov Kommunes Børne-, Kultur- og Fritidsområde og kommunens produktionsskole.

Formålet med projektet var at fremme en sundere livstil blandt kommunens borgere med bevægelse, socialt samvær og fællesskaber i dagligdagen – gerne med udgangspunkt i værdier i kommunens natur.

De overordnede mål var at sætte fokus på andre måder at bevæge sig på, inspirere foreninger og borgere til at skabe og deltage i nye idrætsformer og dermed være med til at udvikle kommunens idrætsbegreb.

Konkrete mål var:

- Gennemførelse af fem eller flere lokalt initierede lege events hvert år på baggrund af støtte fra en legepulje med henblik på, på sigt at få leg og bevægelse til at indgå som en naturlig del af arrangementer i kommunen
- At udvikle forstørrede flytbare legestationer for unge "Lilleput Land" og få dem i brug på alle institutioner med unge over 15 år med henblik på at øge bevægelsen blandt unge over 15 år

2. Projektets aktiviteter

Projektet havde følgende planlagte aktiviteter

- Oprettelse af events under 'Lokal initiativ'¹⁵, støttet af en særligt oprettet legepulje
- Årlig kåring af 'Gribskov Leger-eventen'
- Produktion og opstilling af flytbare forstørrede legepladser
- Udarbejdelse af evalueringsrapport

¹⁵ Lokalt initiativ var f.eks. Aktiviteter på stranden, swim-camp og leg, sejler event Gilleleje, leg til ridestævne, Alle leger til Søborg Byfest, Leg til Bootcamp, Aktiv dag i Valby Hegn, Vi leger på skøjter i Ramløse, Leg til Helsingør bedste børneby, Ringridning for børn.

3. Projektets resultater

- Pga. nogle budgettekniske problemer med den kommunale medfinansiering startede aktiviteten med oprettelse af events under 'Lokal initiativ', støttet af en særligt oprettet legepulje først i 2015
- Samlet set har der været 25 ansøgninger om oprettelse af events under 'Lokal initiativ' med fysiske aktiviteter. 18 af disse ansøgere har modtaget et tilskud fra 'legepuljen' og er blevet omtalt. Fordelt på år var der i 2015 17 ansøgninger, hvoraf de 11 fik tilskud, og i 2016 otte ansøgninger, hvoraf de syv fik tilskud. Delmålet om fem eller flere events hvert år under Gribskov Leger er således opnået
- Legepuljen er blevet markedsført i lokale medier, kommunens hjemmeside, på områdemøder med foreninger og udsendt i nyhedsbrev til alle foreninger i kommunen. Potentielle ansøgere har modtaget vejledning om puljen og ansøgninger om puljemidler er blevet behandlet hurtigt. Der er blevet fulgt op på de bevillinger, som er blevet uddelt, men ifølge kommunen selv ikke på en måde, så man har en meget specifik viden om effekterne af midlerne
- Der har ikke været en årlig kåring af 'Gribskov Leger-eventen' grundet utilstrækkelig vurdering af aktiviteterne
- Pga. sikkerhedsregler blev det ikke muligt at gennemføre de oprindelige planer om at etablere et flytbart "Lilleputland". I stedet producerede og opstillede Gribskov produktionsskole en række parkour- og legeredskaber, som er opstillet på forskellige steder i kommunen. Parkour-/legestationerne har i første omgang været placeret ved to haller i kommunen, men har endnu ikke været rundt på (alle) institutioner med unge over 15 år
- Målet om, at "Lilleput Land" skulle have været i brug på alle institutioner med unge over 15 år, er således ikke nået, men det er lykkedes at skabe og opsætte andre redskaber, som fremadrettet kan anvendes til leg og parkour og flyttes rundt
- Der er ikke udarbejdet en evalueringsrapport

3. Projektets virkning

'Legepuljen' har fået arrangører, foreninger og borgere i kommunen til i højere grad at indtænke legeaktiviteter i events. Kendskabet til 'legepuljen' og dens anvendelse kunne dog i følge kommunen have været større. Mange af ansøgerne til puljen har været en del af allerede eksisterende tiltag.

De etablerede primært parkour redskaber har aktiveret børn og unge. Kommunen har ikke tal på, hvor mange der har brugt redskaberne, men haller og skoler nær redskaberne meddeler, at de bruges dagligt. Også skoleelever yngre end 15 år fra en skole i kommunen bruger dagligt

redskaberne som legeaktivitet i frikvarterer, og eleverne oplever, at deres leg på redskaberne får pulsen mere op end meget andet leg. Der er ifølge kommunen efterspørgsel fra skoler, privatskoler og haller om, at få redskaberne opstillet hos dem.

Fremadrettet vil kommunen bygge flere redskaber i samarbejde med produktionsskolen. Det er fortsat planen, at alle skoler, der har udskoling, gymnasiet, uddannelsescentret, samt alle haller vil blive tilbudt at låne redskaberne i en begrænset tidsperiode.

De flytbare redskaber skaber mulighed for at dyrke anderledes idræts- og motionsaktiviteter for børn og unge, samt tilfældigt forbigående borgere. Redskaberne kan også anvendes af foreninger.

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' er der følgende virkninger:

Flere aktive borgere

Kommunen har ikke målt det konkrete antal af deltagere i events og brugere af redskaberne, men som sagt er der indikationer på, at parkour- og legeredskaberne dagligt anvendes til aktiviteter. Det er ikke muligt at sige, hvor mange af brugerne, der allerede er idrætsaktive, men det er en forventning hos kommunen, at redskaberne inspirerer børn og unge, som alternativt bare ville "hænge ud".

I forhold til 'legepuljen', er arrangørerne af events blevet mere opmærksomme på at skabe aktiviteter på tværs af generationer. Håbet er, at det på sigt vil vise sig at resultere i flere aktive borgere.

Nytænkning

Projektet opfylder IFAs overordnede formål om at være nytænkende i den forstand, at børn og unge får mulighed for uopfordret at bevæge sig på de opstillede redskaber. Redskabernes placering og tilgængelighed på alle tidspunkter af døgnet har betydning for anvendelsen af dem. Derudover har kommunen formået at påvirke ansøgere til legeguljen til at tænke mere i leg og på tværs af generationer. Det har resulteret i nye og anderledes aktiviteter end der typisk ses ved events.

I forhold til at skabe inspiration til andre kommuner, har Gribskov kommune allerede præsenteret projektet for sine nabokommuner, og Gribskov Kommune stiller gerne erfaringer til rådighed for andre. Kommunen har dog ikke skriftligt inspirationsmateriale om projektet tilgængeligt.

5. Læring og inspiration fra projektet

Projektet har været udfordret af, at der ikke var tænkt tilstrækkeligt over behovet for personaleressourcer til projektet. Der har således ikke været mulighed for at arbejde så intensivt med projektet, at der kunne sikres den fornødne fremdrift i samt markedsføring af de enkelte aktiviteter.

Indholdsmæssigt har det været en udfordring for projektet at afdække, hvad projektet skulle, kunne og måtte, herunder at opnå den rette ekspertise i udviklingen af legeredskaber, så de kunne sikkerhedsgodkendes. I forhold til at udvikle attraktive redskaber, kunne øget inddragelse af borgerne have været en fordel. Derudover ønsker borgerne nu instruktion til, hvordan man kan anvende de opstillede redskaberne, hvilket ikke har været tænkt ind i projektet, men som med fordel kunne have været planlagt i samarbejde med lokale idrætsforeninger.

Den løbende justering af projektet har været så stor en udfordring, at Gribskov kommune har valgt at forlænge projektperioden udover IFA perioden for så vidt angår udvikling af parkour og legeredskaber.

Det har været en udfordring at få uddelt 'legepuljen'. Mange af de ansøgninger, som kommunen fik var for traditionelle, og projektet måtte bruge langt mere tid end forventet på at vejlede og rådgive ansøgere. Det har dog været positivt at indgå i dialog med ansøgerne, da det bevirkede, at legeaktiviteterne udviklede sig positivt. Kommunens sammenfattende læring er dog, at effekten af en 'legepulje er for begrænset til, at man ønsker at videreføre den. "Legepuljen" videreføres således ikke ved ophør af deltagelse i IFA programmet.

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

Flemming Carlslund Larsen

E-mail: fcala@gribskov.dk

Gribskov Ruller

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Indhold

1. Introduktion	56
2. Projektets aktiviteter	56
3. Projektets resultater	57
4. Projektets virkning	58
5. Læring og inspiration fra projektet	59

1. Introduktion

Projektet "Gribskov Ruller" er etableret i Gribskov Kommune og gennemført i et samarbejde mellem Gribskov Kommunes Børneområde, Kultur- og Fritidsområdet, frivillige fra Ungdomsskolen og borgere.

Formålet med projektet var at styrke trivslen og at forebygge sygdom blandt borgerne i Gribskov Kommune.

Projektets overordnede hovedmål var at fremme en sundere livstil med bevægelse, socialt samvær og fællesskaber i dagligdagen, blandt andet med kobling til at udnytte de særlige værdier, der er i kommunen, f.eks. naturen. Målgruppen var alle typer af borgere og gerne på tværs af generationer.

Konkrete delmål var at:

- Procentdelen af dem, der cykler til skole, skulle stige til 20 %.
- Antallet af uheld, hvor cykler er involveret, skulle falde.
- Foreninger og personer skulle samarbejde om aktiviteter, der ramte en bred del af kommunens borgere.

2. Projektets aktiviteter

Projektets planlagte aktiviteter var en række af tiltag, der involverede cykling og for et af delprojekterne et tiltag for gående med rollator og kørestolsbrugere.

Projektet var således opdelt i seks mindre delprojekter.

- **Cykellegepatruljer:**
 - Uddannelse og etablering af cykellegepatruljer på skoler i samarbejde med DGI
 - Udarbejdelse af legerekvisitter og uddeling af T-shirts og veste
- Etablering af en **Dirt Jump Park** for børn og unge, til at køre med tricks cykler og BMX
- Afholdelse af **Cykelstiernes Dag** som årlig tilbagevendende begivenhed med fire forskellige arrangementer med forskellige aktiviteter

- **Fra event til gode cykelvaner.** Registrering af cykelaktivitet på skoler i en seks ugers periode
 - Konkurrence om hvilken klasse, der cyklede flest km pr. elev
 - Event for vinderne af cykelkonkurrencen.
- **Gangruter for borgere med andet behov.**
 - Etablering af let tilgængelige ruter
 - Aktivitetsområder i samarbejde med lokal seniorcenter og åbningsevent
 - Indretning af aktiviteter
- Etablering af **cykelbusser**¹⁶
- Udarbejdelse af en evalueringsrapport

3. Projektets resultater

Projektet er kommet i mål med at gennemføre de fleste, men ikke alle af de aktiviteter, der var planlagt.

- Projektet er blevet markedsført via sociale medier, pjecer, events og opsøgende arbejde.
- Der har igennem projektperioden været afviklet to årlige cykellegepatruljekurser for 5.-8. klasses elever og været oprettet cykellegepatruljer på en til tre skoler årligt. Alle cykellegepatruljer har udviklet eller indkøbt rekvisitter til brug ved leg i skolegården, og der er uddelt veste og jakker til alle patruljer, så de er synlige, når de arbejder på skolen
- Der er blevet etableret en Dirt Jump Park i samarbejde med unge og kommunens Ungdomsskole. Dirt Jump Parken er blevet indviet med deltagelse af professionelle kørere udefra. Foreninger og borgere bruger banen og parken udbygges løbende. Omkring banen er der etableret et socialt fællesskab, hvor unge - udover at køre på BMX cykler sammen - mødes, snakker og hygger sig. Der har været presseomtale af Dirt Jump Parken
- Der har ikke hvert år, men kun én gang været afviklet et større event på Cykelstiernes Dag. Det var i forbindelse med indvielse af en cykelsti i samarbejde med borgerforening, menighedsråd og skole
- Det er kun lykkedes at gennemføre registrering af cykelaktiviteter på skoler over en seks ugers periode en enkelt gang. Det var desuden med en mindre gruppe deltagende skoler og klasser end forventet, da der ikke var nok interesse for at deltage i målingen.
- Der er gennemført en konkurrence mellem klasserne på kommunens skoler, om hvilke klasse der kunne cykle flest km i snit pr. elev samt et event for vinder af cykelkonkurrencen, som bestod i afholdelse af en aktivitetsdag for vinderklasserne. Graden af deltagelse var væsentligt lavere end forventet.

¹⁶ En cykelbus kører – ligesom en traditionel bus – efter en fast køreplan med faste stoppesteder. Mindre elever er "passagerer", mens større elever og forældre er "chauffører". Formålet er, at så mange skolebørn som muligt er selvtransporterende og får daglig motion – udover at det også giver mindre pres på vejene ved skoler og klimaet.
2. Cykellegepatrulje – elever fra 5.-8. kl. uddannes som legepatrulje. Afvikler i frikvarterene i perioder cykellege på skolens område for elever fra 0.- 5. kl.

- Der er etableret en let tilgængelig gangrute med aktivitetsområder for borgere, der er dårligt gående, bruger rollator eller kørestol. Gangruten er oprettet i samarbejde med borgere og andre interessenter. Området er dog kun i mindre grad indrettet efter borgernes ønsker, da området ikke tilhører kommunen. Der er endnu ikke afholdt et åbningsevent af ruten, men det kommer i maj 2017
- Det lykkedes ikke i tilstrækkelig grad at motivere frivillige (forældre og store børn) til at agere cykelbusser for børn og unge
- Der er ikke udarbejdet evalueringsrapport
- Med hensyn til målet om at mindst 20 % af kommunens børn skal cykle til skole, er der endnu ikke foretaget konkrete målinger på området. Målinger foretaget af cyklistforbundet viser, at andelen af børn, der bruger cykelhjelm er lidt stigende, hvilket formentlig skyldes, at det er et krav for at deltage i cykellegepatruljen og til cyklistprøverne, at man bærer cykelhjelm
- Der er ikke foretaget målinger af antallet af ulykker i trafikken, hvor der har været cyklister involveret. Målingerne, der laves af Gribskov Kommune, involverer kun bilulykker. Det er derfor ikke muligt at sige, hvorvidt antallet af uheld, hvor cykler er involveret, er faldet igennem projektperioden
- Målet om at flere foreninger og personer skulle samarbejde om aktiviteter, der rammer en bredere del af kommunens borgere er opnået på et vist niveau. Flere foreninger og personer har været involveret i samarbejder om aktiviteter, der rammer en bredere del af kommunes borgere. Projektet har involveret henholdsvis unge, skoler, DGI, Dansk Cyklistforbund, foreninger, ældrecenter, ældre borgere, seniorklub, værested for psykisk syge samt menighedsråd i aktiviteterne

4. Projektets virkning

Projektet har på mange måder etableret bidrag til understøttelse af dets formål og overordnede mål om at styrke trivsel og sundhed gennem bevægelse, socialt samvær og fællesskaber blandt andet med udgangspunkt i kommunens natur.

Det er varieret, i hvor høj grad projektets enkelte aktiviteter bidrager til projektets overordnede formål og mål. Nogle aktiviteter har ikke været etableret i så lang tid, at det giver mening at vurdere, om den påvirker trivsel og nogle aktiviteter er kun i mindre grad lykkedes.

Der er dog ingen tvivl om, at kommunen i samarbejde med andre lokale aktører, har fået sat fokus på cyklisme og bevægelse på tværs af generationer gennem projektet.

Projektet har inspireret lokale aktører til at tage et fælles ansvar for at fremme bevægelse og motion, samt gøre cyklister mere sikre i trafikken i Gribskov Kommune. Forankringen af projektet finder i høj grad sted ved at samarbejdspartnere omkring cykellegepatruljer og Dirt Jump Parken

fortsætter arbejdet i samarbejde med kommunen og naturligvis ved at den etablerede gangrute fortsat eksisterer.

Fra event til gode cykelvaner, fortsætter som en del af ABC (Alle Børn Cykler).

Cykelstiernesdag fortsætter, som et samarbejde med Dansk Cyklistforbund lokalafdeling Gribskov, med ét årligt event.

Derudover forsøger kommunen blandt andet at etablere et samarbejde med andre Dirt Jump Parker på Sjælland, mens DGI vil forsøge at skabe lignende cykellegepatruljer i andre kommuner. Her vil Gribskov på sigt indgå i et netværk og afholde fælles kurser og uddannelser med DGI.

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' er der følgende virkninger:

Flere aktive borgere

Der er ikke foretaget konkrete målinger, men Gribskov Kommune vurderer, at projektet kun i mindre grad har fået flere borgere til at dyrke idræt og motion. De etablerede cykelstier, ruter og Dirt Jump Parken bruges fint, men det er usikkert, hvorvidt det skyldes projektet, samt om brugerne allerede var idrætsaktive. Under alle omstændigheder har kommunen forbedret rammer og muligheder for at flere kan blive aktive på cykel i fremtiden, samt for at børnenes cykelfærdigheder forbedres.

Nytænkning

Projektet er især nytænkende for så vidt angår etablering af en Dirt Jump Park og Cykellegepatruljer. Der findes meget få Dirt Jump Parker i Danmark og cykellegepatruljerne er de eneste af sin slags for skoler i Danmark. Registrering af cykelaktivitet i klasserne kendes fra Alle Børn Cykler (ABC), men Gribskov Kommune har forsøgt at gennemføre registreringen over længere tid, dog uden den store succes, hvad angår deltagende klasser.

5. Læring og inspiration fra projektet

Projektet har givet Gribskov kommune mulighed for at afprøve en række aktiviteter med henblik på at styrke bevægelse og sundhed via øget cykling blandt borgerne i kommunen. Projektet kan derfor anvendes som inspiration for andre kommuner til at overveje forskellige motions- og idrætstiltag indenfor cykling.

Det har været en stor udfordring for kommunen, at projektet havde så mange delaktiviteter særligt set i lyset af de medarbejderressourcer, der har været til stede for projektet. Det viste sig således at være en større opgave end forventet at rekruttere og motivere målgruppen til flere af delprojekterne. Kommunens læring er, at der skulle have været allokeret flere personaleressourcer til projektet, men også at der skulle have været arbejdet mere systematisk

med behovs- og målgruppeanalyser, inden man satte aktiviteter i gang – dvs. allerede ved udarbejdelse af projektansøgningen.

I forhold til nogle af de aktiviteter, der f.eks. krævede opbakning og deltagelse fra lærerne på kommunens skoler viste det sig, at projektets aktiviteter var i konkurrence med andre motions- og idrætstilbud.

En anden større udfordring er, at der ikke fra start har været planlagt, hvordan man skulle måle om man opnåede de effekter af projekter, som man gerne ville. Det er derfor også en læring, at der allerede ved projektbeskrivelse bør være tænkt over, hvordan effekten af projekter skal måles.

Den overordnede læring er således, at det kræver mange ressourcer at ændre borgernes cykelvaner igennem nyetablerede aktiviteter og netværk og samtidig følge op på de igangsatte aktiviteter og deres virkning. Kommunens læring fremadrettet er i højere grad at fokusere tilgangen således at omfang af aktiviteter i højere grad modsvarer arbejdsressourcer og koordinere med og indtænke allerede eksisterende aktiviteter i arbejdet, som f.eks. ABC.

Projektets udfordringer med at rekruttere målgrupper kunne muligvis have været mindre, hvis der i højere grad var foregået en koordinering med f.eks. skoleforvaltningen på ledelsesniveau, og hvis der var fokuseret mere på at udnytte ressourcerne fra deltagere og frivillige og på at gå tidligere i dialog med eksterne samarbejdspartnere.

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

Flemming Carlslund Larsen

E-mail: fcala@gribskov.dk

Inklusion af fysisk og psykisk Handicappede

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Indhold

1. Introduktion	62
2. Projektets aktiviteter	63
3. Projektets resultater	63
4. Projektets virkning	64
5. Læring og inspiration fra projektet	65

1. Introduktion

Projektet "Inklusion af fysisk og psykisk Handicappede" blev gennemført i Høje-Taastrup Kommune i samarbejde med udvalgte (idræts)foreninger og kommunale institutioner, der i dagligdagen arbejder med målgruppen, med folkeskoler og gymnasium samt med Sammenslutningen af Unge med Handicap.

Baggrunden for projektet var, at mennesker med fysiske og psykiske handicap har den særlige udfordring, at deres handicap kan gøre det svært for dem at indgå i de idrætsaktiviteter, som foreningerne udbyder.

Projektets overordnede formål var at skabe øget bevægelse hos fysisk og psykisk handicappede gennem særlige foreningstilbud og at inkludere dem i kommunens idrætsforeninger.

Projektet havde fire hovedmål:

- At inkludere fysisk og psykisk handicappede i kommunens idrætsforeninger
- At udvikle foreningerne til at kunne håndtere målgruppen
- At fysisk og psykisk handicappede havde mulighed for deltagelse og succesoplevelser i idrætsforeninger, eventuelt på særligt oprettede hold
- At give fysisk og psykisk handicappede de sundhedsmæssige gevinster, der er ved idrætsdeltagelse

På et mere konkret niveau havde projektet seks mål:

1. Oprette målgruppeorienterede hold i idrætsforeninger, der inkluderer målgruppen
2. Etablere samarbejde mellem idrætsforeninger og kommunale centre, der i dagligdagen arbejder med målgruppen
3. Gennemføre faglig kvalificeret supervision til frivillige i idrætsforeninger i forhold til løbende udfordringer med målgruppen og faglig back-up igennem forløbet
4. Introduktion fra det relevante fagpersonale til arbejdet med målgruppen
5. Etablere netværk på tværs af kommunale centre, idrætsforeninger og øvrige relevante samarbejdspartnere
6. Forøge medlemsantallet af fysisk og psykisk handicappede i idrætsforeningerne.

2. Projektets aktiviteter

Projektet planlagde at gennemføre en række aktiviteter:

- Markedsføring
- Udvikling af eksisterende idrætsforeninger, så de bedre kan rumme målgruppen
- Etablere og afholde idrætsaktiviteter for målgruppen
- Etablering af særlige hold i eksisterende idrætsforeninger
- Idrætsaktiviteter for udviklingshæmmede, f.eks. et gymnastikhold
- Off-road cykeltræning for unge med psykisk handicap eller sociale vanskeligheder, der har tilknytning til kommunens støttetilbud
- Skydetræning med asperger-gymnasieklasser i et samarbejde mellem Høje-Taastrup Gymnasium og skytteforeninger
- Yoga på et hold med få deltagere i en lokal idrætsforening for brugere af socialpsykiatrien

3. Projektets resultater

Projektet har gennemført en række aktiviteter, men aktiviteterne for målgruppen har fundet sted i et meget begrænset omfang i eksisterende idrætsforeninger

- Projektet blev markedsført gennem flere forskellige medier (omtale i lokale aviser, på www.breddeidraet.nu og kommunens facebookside)
- Der blev etableret en rideaktivitet for socialt udsatte i samarbejde med en rideforening, som er det eneste tilbud i regi af en idrætsforening
- Der blev afholdt ekstra motionstilbud for mellemtrin og udskoling på en folkeskole med en specialklasse. Undervisningen blev varetaget af pædagoger, da der ikke kunne findes en instruktør fra en forening i skoletiden. Tilbuddet blev derfor aldrig overført til foreningsregi
- Der blev gennemført en skydeaktivitet for en aspergerklasse på gymnasiet i samarbejde med Veteranskytteforeningen, der varetog undervisningen. Skydning indgår nu som en fast del af idrætsundervisningen og finansieres af gymnasiet
- Der blev oprettet gå- og spinningshold for beboere på bosteder, hvor hjemmevejlederne gennemgik en spinninginstruktøruddannelse og varetog træningen. På grund af målgruppes handicap vil det være meget svært at inkludere disse i almene foreninger.
- Der blev anlagt en petanquebane og indkøbt materialer til værested for psykisk sårbare og ensomme borgere
- Off-road cykeltræning blev *ikke* gennemført, da den forening, som efter planen skulle varetage træning, ophørte i starten af projektperioden

Projektet havde væsentlige udfordringer med at nå de fastlagte konkrete mål:

- Der blev kun etableret ét særligt tilbud for målgruppen i en rideforening
- Derfor blev der kun i nogen grad etableret samarbejde mellem idrætsforeninger og kommunale centre, der i dagligdagen arbejder med målgruppen.
- Aktiviteten med at gennemføre faglig kvalificeret supervision til frivillige i idrætsforeninger blev også kun gennemført i nogen grad. Skytteforeningen indgik dog et samarbejde med en fagperson, der til dagligt arbejdede med unge med asperger. Han deltog i opstarten og guidede instruktørerne i forhold til den målgruppe, der var på gymnasiet. Desuden var der en kobling mellem en instruktør fra foreningen, der havde et kendskab til målgruppen, og som samtidig var lærer på gymnasiet.
- Introduktion fra det relevante fagpersonale til arbejdet med målgruppen er i høj grad gennemført på de aktiviteter, som blev oprettet uden for idrætsforeningerne.
- Først mod slutningen af projektperioden er der etableret samarbejder om at kompetenceudvikle idrætsforeningerne, så de kan håndtere målgruppen i fremtiden.
- Medlemsantallet af fysisk og psykisk handicappede i idrætsforeningerne er kun blevet øget ganske lidt.

4. Projektets virkning

Projektet er kun i mindre omfang lykkedes med det overordnede formål om at skabe øget bevægelse hos fysisk og psykisk handicappede gennem særlige foreningstilbud. Tilbuddet om ridning har inkluderet syv personer fra målgruppen i en rideforening, og skytteforeningen har fået et enkelt medlem fra aspergerklassen på gymnasiet.

Projektet er derimod lykkedes med at etablere motionstilbud for personer med handicap i en række forskellige kommunale institutioner som bosteder, væresteder, i specialklasser på skole eller gymnasium mv.

Foreningerne skulle udvikles til at kunne håndtere målgruppen for at give de fysisk og psykisk handicappede de sundhedsmæssige gevinster, der er ved idrætsdeltagelse. Det har dog været en udfordring at indgå samarbejde med idrætsforeninger omkring inklusion af målgruppen. Flere foreninger har været interesseret i at deltage i projektet, men i de fleste tilfælde er det ikke lykkedes at finde instruktører eller trænere, der har haft tid i dagtimerne eller lyst til at varetage træningen. Nogle foreninger var også berøringsangste i forhold til at skulle deltage i et projekt, som havde fokus på at inkludere målgruppen i foreningens dagligdag.

Erfaringerne fra projektet vil blive forankret gennem et samarbejde med den landsdækkende "Sammenslutning af Unge med Handicap" om et projekt med fritidsguidning af unge med handicap, uddannelse til foreningerne og netværk for forældre.

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' er der følgende virkninger:

Flere aktive borgere

Projektet fik flere borgere til at udøve idrætsaktiviteter. I specialklasserne har fem til syv børn fået ekstra motion. På et bosted deltager ca. 50 personer på ugentlige gå hold, og ca. 10 personer dyrker regelmæssigt spinning. Aspergerklassen på gymnasiet blev aktiveret med skydning, og i rideprojektet er der syv unge, der ikke har dyrket nogen form for idræt tidligere, som har stifter bekendtskab med en aktivitet, der både rummer bevægelse og fællesskab.

Nytænkning

Projektet er ifølge kommunen nytænkende i forhold til den måde, som der blev etableret et samarbejde mellem Høje-Taastrup Gymnasium og Veteranskytteforeningen for at skabe et tilbud til gymnasiets aspergerklasser. Selve grundtanken om, at skydning kunne være en velvalgt og nyttig idrætsgren for handicappede med aspergers syndrom er ikke ny, da DGI i 2012 lancerede et projekt rettet mod denne målgruppe¹⁷.

5. Læring og inspiration fra projektet

Som det er fremgået af de forrige afsnit havde projektet en række udfordringer i forhold til at realisere projektets overordnede formål og de mere konkrete mål. I den forbindelse er der skabt viden og læring om, hvordan lignende projekter kunne gribes an.

Kommunen pegede på, at projektet manglede en grundlæggende afklaring om målgruppens mere specifikke behov, og herunder en afklaring af, hvad der nærmere skulle forstås ved et fysisk og psykisk handicap, ved inklusion i en idrætsforening mv. Projektet kunne også med fordel have været afgrænset til f.eks. beboere på et enkelt eller udvalgte bosteder.

Som et eksempel på behovet for en grundlæggende afklaring om målgruppens mere specifikke behov nævnte kommunen, at det var vanskeligt at få kontakt til den del af målgruppen, som ikke var tilknyttet et kommunalt tilbud (de fysisk handicappede børn og unge). Kommunen bemærkede, at dette kunne skyldes, at disse personers behov for motionstilbud på forhånd er opfyldt, hvis f.eks. forældrene er ressourcestærke og selv har taget initiativ til at få dækket deres børns behov for motion. Desuden bemærkede kommunen, at udfordringen med at få en større del af målgruppen inkluderet i de lokale foreninger er, at mange i målgruppen har bopæl udenfor kommunen. Dette er en hindring for målgruppens deltagelse i træningsaktiviteter i aftentimerne, hvor træningen i foreningerne typisk foregår.

¹⁷ www.dgi.dk/om/samarbejd-med-dgi/projekter/inklusion/saarbare-boern-og-unge/fokus-ro-og-koncentration-gennem-skydeidraet

Med en mere specifik tilgang kunne projektets indhold og aktiviteter være nøjere afstemt i forhold til målgruppens behov, og herunder om målgruppen havde behov for at blive inkluderet i almene idrætsforeninger. Ressourcerne kunne derved være brugt på at etablere motionstilbud, hvor målgruppen bor/opholder sig, fremfor at forsøge at flytte deltagerne til en forening, som havde svært ved at rumme målgruppen.

Dette er særligt vigtigt, da store dele af målgruppen er svært udfordret og derfor har brug for professionel hjælp for at indgå på et alment hold (eller på et specialhold) i en idrætsforening. Generelt er der behov for et stort kendskab til og viden om målgruppen, og derfor bør et sådant projekt planlægges, gennemføres og løbende evalueres i samarbejde med faglige specialister fra kommunens øvrige forvaltninger - evt. i form af et pilotprojekt med et efterfølgende hovedprojekt.

Kommunen har først i slutningen af projektperioden skabt et sådant netværk med deltagelse af kommunens enhed for ergoterapi, SSP, Børne- og Ungecenteret samt med den landsdækkende 'Sammenslutningen af Unge Med Handicap'.

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

Høje-Taastrup Kommune
Fritids- og Kulturcenter
Telefon: 43 59 10 00
E-mail: fritidkultur@htk.dk

Lokal Motion

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Indhold

1. Introduktion	68
2. Projektets aktiviteter	68
3. Projektets resultater	69
4. Projektets virkning	70
5. Læring og inspiration fra projektet	71

1. Introduktion

Projektet "Lokal Motion" er gennemført i Høje Taastrup kommune. Formålet med projektet var ønsket om at afprøve noget nyt i forhold til at gøre det mere attraktivt for idrætsuvante borgere at blive aktive.

Projektets hovedmål var at give børnefamilier og andre travle borgere et tilbud om fysisk aktivitet i umiddelbar nærhed af deres bolig, for at gøre det nemmere og mere attraktivt at blive aktiv.

Projektets øvrige mål:

- Mindst 25 % af målgruppen i de udvalgte boligområder skulle afprøve aktiviteten.
- Mindst 50 % af de som afprøvede aktiviteten, skulle opleve forbedret fysisk velvære.
- Efter projektperiodens udløb, skulle der fra de lokale beboere være et ønske om at fortsætte aktiviteten

2. Projektets aktiviteter

Høje-Taastrup Kommune stillede ansatte fra Kultur- og Fritidsområdet til rådighed for projektet. Lokale idrætsforeninger og Grundejerforeninger stillede frivillige ressourcer til rådighed for projektet. Projektets planlagte aktiviteter var:

- Planlægning
- Markedsføring
- Etablering af lokale bevægelsesmødesteder
- Etablering af nye aktiviteter
- Fodboldfitness
- Cykelmotion
- Floorball
- Oprettelse af 'kom og vær med'-hold
- Gang og løb
- Udendørs crossfit
- Mor/barn-træning

- Minigolf
- Etablering af udendørs legefaciliteter
- Panna-fodboldbane
- Springlegeplads
- Årlige evalueringer
- Udarbejdelse af drejebog på baggrund af projektets erfaringer

3. Projektets konkrete resultater

Kommunen har i samarbejde med idrætsforeninger fået igangsat en række nye aktiviteter for at understøtte idrætsuvante og inaktive borgeres muligheder for at være mere aktive. Projektet har gennemført de fleste af de planlagte aktiviteter:

- Kommunen har i planlægningen af projektets idrætsaktiviteter forsøgt at inddrage borgere i kommunen ved f.eks. at holde møder med boligforeninger og ved at bede borgere og foreninger om input vedr. behov for faciliteter og områder, hvor der var potentiale for lokale indsatser
- Projektet har været markedsført på hjemmesider, sociale medier, pjecer, events og gennem den lokale presse. Kommunen har blandt andet reklameret på kommunens facebookside for at rekruttere deltagere. Projektmedarbejdere har derudover udbredt budskabet direkte til målgruppen
- Der er oprettet 'kom og vær med'-hold på to lokationer i kommunen
- Der er etableret nye aktiviteter i boligområder med mange unge. Blandt andet er der etableret floorballaktivitet i boligområderne
- Der er etableret udendørs legefaciliteter i områder, hvor der kommer mange mennesker. Blandt andet er der etableret en springlegeplads ved Springcenteret
- Der blev etableret et løbehold med ca. 10 deltagere, der holdt fast i omkring fem uger
- Der er etableret udendørs crossfit og mor/barn træning i Sengeløse. Til crossfit har der været 17-18 deltagere, hvor de 8-10 har deltaget fast i aktiviteten i en hel sæson
- Der er etableret en panna-fodboldbane og har været afholdt panna-fodboldkursus

Samlet set har projektet i et vist omfang nået sine overordnede mål om at etablere idrætstilbud til børnefamilier og andre travle inaktive eller idrætsuvante borgere tæt på deres bolig. Der er således etableret flere nye tilbud om fysisk aktivitet i mere umiddelbar nærhed til deres boliger, og kommunen er lykkedes med at etablere idrætsfaciliteter tættere på målgruppen. Det er også lykkedes at motivere eksisterende faciliteter, som idrætshaller, til at arbejde mere målrettet på at udbyde og afholde aktiviteter for projektets målgruppe.

I forhold til projektets konkrete mål om at mindst 25 % af målgruppen i de udvalgte boligområder afprøver aktiviteten, findes der ikke præcise måltal. Vurderingen er, at målet langt fra er nået. Det har været svært både at identificere og aktivere målgruppen.

Målet om, at mindst 50 % af de, som afprøver aktiviteten, oplever forbedret fysisk velvære er heller ikke målt i tal, men det vurderes, at deltagerne både er kommet i bedre form og har nydt at bevæge sig. Deltagere i crossfit-aktiviteten nævner, at de er kommet i bedre form eller fastholder en god form ved at deltage i aktiviteten.

Endelig er det også svært at svare på, i hvor høj grad målet om, at der fra de lokale beboere skulle være et ønske om at fortsætte aktiviteterne efter projektperiodens udløb, er nået: Ifølge kommunen har efterspørgslen på at fortsætte været lille på de fleste aktiviteter. Flere af deltagerne var nybegyndere og havde svært ved at fastholde interessen. Deltagerne i crossfit-aktiviteten, som har været de mest vedholdende i projektet ønsker også tilbuddet etableret som en fast aktivitet.

4. Projektets virkning

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' er der følgende virkninger:

Flere aktive borgere

Den samlede virkning af kommunens og foreningernes aktiviteter tyder på at være begrænset i forhold til at få idrætsuvante og inaktive til at bevæge sig mere. Det er ikke rigtig lykkedes hverken at engagere borgerne i at komme med input vedr. deres behov, at ramme en større andel af de inaktive med de tilbudte aktiviteter, og heller ikke med at fastholde de deltagere, der har været i udbudte aktiviteter. Det betyder også, at projektet vurderes til at have en lav grad af virkning i forhold til IFA programmets overordnede formål om, at projekterne skulle resultere i flere aktive borgere.

Nytænkning

Projektet har forsøgt at introducere nye måder at anvende eksisterende udendørs arealer og redskaber. Projektet har løbende forsøgt at udvikle nye aktiviteter. Det har også været nyt for kommunen at fokusere på målgruppen børnefamilier i en bevægelsessammenhæng.

Høje Taastrup kommune kommer ikke til at være involveret i en videre forankring af projektets aktiviteter. Dele af projektet vil blive videreført ved at de involverede idrætsforeninger overtager ansvaret for de etablerede aktiviteter.

5. Læring og inspiration fra projektet

Afhængig af andre kommuners egne erfaringer på området, er der forskellige typer af erfaringer at lade sig inspirere af.

Det var en langt større udfordring for projektet end forventet at rekruttere målgruppen. Manglende data betyder, at det ikke er muligt at vurdere, præcis hverken hvor mange eller hvilken type af borgere, der har deltaget. Men oplevelsen hos arrangører af aktiviteterne er, at antallet af deltagere har været begrænset, og at størstedelen af deltagerne i projektet var idrætsaktive i forvejen. En læring er derfor, at det ville have været hensigtsmæssigt at have nogle deltagermålinger med henblik på bedre at kunne vurdere og løbende lære af indsatsens resultater.

Kommunens vurderer, at udfordringerne med at få rekrutteret målgruppen skyldes en manglende platform for kommunikation til og rekruttering af målgruppen. Læringen af dette er, at fremadrettet rekruttering bør henvende sig mere direkte til målgruppen, f.eks. som tilfældet var med crossfit-aktivitetens rekruttering, hvor træneren var meget aktiv i direkte rekruttering af deltagere, og hvor deltagere selv inviterede nye deltagere fra deres personlige netværk. Eventuelt kunne man få deltagere i aktiviteter til personligt at rekruttere venner, bekendte, naboer eller kollegaer, der er inaktive eller idrætsuvante.

Det er en læring fra crossfit aktiviteten, at deltagere har været glade for at kunne deltage i en idrætsaktivitet tæt på deres bolig, og at den tidsmæssigt var tilrettelagt, så det passede med børnefamilierutiner, herunder, at man kunne have sine børn med, og at de afhængig af alder kunne være med eller lege ved siden af. Selv om deltagere selv også er fysisk aktive i andre sammenhænge end crossfit, tror de på, at bolignære og familievenlige tidspunkter og samværsformer kunne være en måde at få idrætsuvante med til idrætstilbud. Crossfit bliver rost, som en aktivitetsform, der kan laves i hold og samtidig på forskelligt niveau. Dvs. at deltagere kan få glæde af at være med i et aktivt fællesskab, selv om de ikke er på samme niveau. Deltagerne fremhæver, at netop fællesskabet på et hold, har fået dem til at holde fast i crossfit aktiviteten, for selv om de ikke er idrætsuvante, skal de tage sig sammen til at komme afsted.

Erfaringerne med ny-etablerede faciliteter peger også på, at det er nyttigt, at faciliteter som f.eks. legeredskaber placeres i tæt befolkede områder, hvis man gerne vil have borgerne til at bruge dem mest muligt.

På tværs af alle projektets gennemførte aktiviteter er det kommunens vurdering, at det har en positiv effekt på deltagelse i bevægelse, hvis den tilbudte motionsaktivitet samtidig tilbyder et socialt samvær med andre mennesker.

Endelig er det en læring fra projektet, at det kræver en stor løbende indsats at få idrætsuvante til at fortsætte med motion. Der er behov for meget grundigere studier af målgruppen og dens udfordringer og behov, end dette projekt havde planlagt.

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

Høje-Taastrup Kommune
Fritids- og Kulturcenter
Telefon: 43 59 10 00
E-mail: fritidkultur@htk.dk

Sundheds- og Idrætsambassadører på Arbejdspladser

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Motionsambassadør

Øget fokus på medarbejdernes
sundhed

Indhold

1. Introduktion	74
2. Projektets aktiviteter	74
3. Projektets resultater	74
4. Projektets virkning	76
5. Læring og inspiration fra projektet	76

1. Introduktion

Projektet er gennemført i Thisted Kommune med udgangspunkt i Sundhed og Kvalitet i samarbejde med idrætsforeninger.

Projektets formål var at gøre arbejdsstyrken i Thisted Kommune mere sund via øget idræts- og motionsaktivitet.

Projektets hovedmål var, at Thisted Kommune gerne ville støtte op om at gøre borgerne i kommunen mere motionsaktive ved at samarbejde med offentlige og private arbejdsgivere om at inddrage motion på arbejdspladser.

Konkrete mål var:

- At der var uddannet 150 sundhedsambassadører ved projektets ophør i 2016
- At andelen af inaktive borgere over 16 år faldt fra ca. 20 % i 2010 til 15 % i 2016¹⁸
- At andelen af arbejdspladser der tilbyder arbejdsgiverstøttet motion skulle stige markant

2. Projektets aktiviteter

Projektet havde følgende planlagte aktiviteter

- Ansættelse af en sundhedskonsulent
- Tilbud om sundhedskonsulenter til virksomheder
- Uddannelseskurser for motionsambassadører
- Etablering af ambassadørnetværk
- Markedsføring
- Udarbejdelse af evaluering

3. Projektets resultater

Projektet har stort set gennemført de planlagte aktiviteter:

- Der er ansat en sundhedskonsulent, som har varetaget projektet

¹⁸ Indgår som mål i den kommunale sundhedsprofil

- Kommunale arbejdspladser og virksomheder i kommunen har fået tilbud om deltagelse i projektet
- Der har været gennemført 10 uddannelseskurser for motionsambassadører med i alt 109 deltagere fra 49 kommunale og 3 private arbejdspladser
- Kommunens sundhedsafdeling har foreløbig holdt 3 netværksmøde for sundheds- og idrætsambassadørerne
- Projektet har været markedsført på kommunens hjemmeside, gennem sociale medier, lokal radio og lokalpresse. Sundhedskonsulenten har desuden rettet henvendelse direkte til virksomheder og kommunale arbejdspladser, hvor projektet er blevet udbudt. Sundhedskonsulenten har også deltaget på medarbejdernes frokostmøder for at markedsføre projektet

Derudover har sundhedskonsulenten været i løbende kontakt med ambassadører, der har opsøgt råd, inspiration eller lån af udstyr.

Med hensyn til målet om, at der skulle være uddannet 150 motionsambassadører i Thisted Kommune i 2016, er det ikke helt men delvist lykkedes. Ved projektets afslutning var der uddannet 109 motionsambassadører.

For så vidt angår målet om, at andelen af inaktive borgere over 16 år skulle falde fra ca. 20 % i 2010 til 15 % i 2016, er det et tal, der kommer til at fremgå af den kommunale sundhedsprofil 2016, der vil være tilgængeligt i foråret 2018.

Det samme gælder for målet om, at andelen af arbejdspladser, der tilbyder arbejdsgiverstøttet motion skulle stige markant: Andelen måles gennem den kommunale sundhedsprofil 2016, og vil først være tilgængelig i foråret 2018.

Vi har således ikke målinger, der kan belyse i hvilket omfang gennemførelsen af projektet har betydet en markant øget motion på arbejdspladser.

De 109 uddannede motionsambassadører kommer fra 52 forskellige arbejdspladser, hvoraf de 5 er private, og de resterende 47 er kommunale. Blandt de kommunale arbejdspladser er lidt mere end halvdelen daginstitutioner for børn og yderligere ca. 10 af arbejdspladserne døgninstitutioner eller skoler. Ifølge kommunens sundhedskonsulent er der sat mange aktiviteter i gang på de involverede arbejdspladser, og det er derfor også forventningen, at der i projektperioden har været en vis grad af øget motion på de involverede arbejdspladser. I fokusgruppen med uddannede motionsambassadører, blev der for det første berettet om store udfordringer med at rekruttere deltagere til aktiviteterne, og for det andet med at fastholde interessen for at dyrke motion på arbejdspladserne udover nyhedens interesse. En enkelt ambassadør fortalte dog om stor succes med at fastholde faste motionsaktiviteter på hende arbejdsplads.

4. Projektets virkning

Projektet har sigtet mod at gøre Thisted Kommunes borgere sundere via at gøre dem mere idræts- og motionsaktive. Virkningen på dette overordnede formål er på grund af manglende data uklar. Med 109 uddannede ambassadører fordelt på 52 forskellige arbejdspladser er der naturligvis blevet gennemført noget motion, der ikke ellers havde fundet sted, men det er uklart i hvor høj grad, der er tale om en mere vedvarende og systematisk opnåelse af projektets formål. Med hensyn til virkning på niveauet for sundhed og motion i hele Thisted Kommune, vurderer vi, at projektet indtil videre har ramt en relativt snæver målgruppe af medarbejdere, der for det første næsten alle er ansatte i Thisted Kommune, og for det andet i stort omfang er ansat i dag- og døgninstitutioner.

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' er der følgende virkninger:

Flere aktive borgere

Virkningen på Idræt for Alles overordnede formål om at skabe flere aktive borgere er usikker. På den ene side er der højst sandsynligt medarbejdere - på især kommunens institutioner - , der er blevet tilbudt og har deltaget i motionsaktiviteter, og som muligvis ikke ville have motioneret ellers. På den anden side er tallene fra projektets målinger endnu ikke er tilgængelige, hvilket gør det svært at vurdere, i hvilket omfang projektet har fået flere borgere til at være idræts- eller motionsaktive. Under alle omstændigheder er det svært (endnu) at se en bredere virkning på Thisted Kommunes borgeres motionsvaner.

Kommunen vurderer, at der er gang i en del aktiviteter på arbejdspladserne som følge af projektet. De interviewede ambassadører har oplevet mange barrierer, og har de fleste steder haft svært ved at skabe interesse og især kontinuitet omkring idræts- og motionsaktivitet hos medarbejderne. På enkelte arbejdspladser har projektet været en større succes. Hermed er der nogle flere borgere, der er blevet mere aktive end tidligere.

Nytænkning

Projektet er nytænkende i den lokale sammenhæng idet, der ikke tidligere er arbejdet med motionsambassadører og tiltag til at indføre motion på arbejdspladser i Thisted kommune. Lignende idéer og tiltag er dog set i andre kommuner tidligere.

5. Læring og inspiration fra projektet

Thisted Kommune har med projektet udviklet et koncept til uddannelse af sundheds- og idrætsambassadører i virksomheder og på offentlige arbejdspladser, som kan være til inspiration også for virksomheder og arbejdspladser i andre kommuner.

De i Thisted uddannede sundheds- og idrætsambassadører har generelt været meget tilfredse med kursus- og undervisningsforløbet, samt det opfølgende netværksmøde. Variationen mellem teori og praksis i undervisningsforløbene har fungeret godt. Deltagerne havde også gavn af, at blive introduceret til hvilke faciliteter, de kunne anvende.

Læringen hos den ansvarlige sundhedskonsulent i kommunen er, at det kræver et meget stort opsøgende arbejde at få deltagere til en sundhedsambassadørordning, og at der er behov for at skabe en stærk struktur og meget faste rammer omkring ordningen.

Sundheds- og idrætsambassadørerne peger på, at det muligvis har været en barriere for deres succes, at de typisk er nogle af de mest idrætsaktive på deres arbejdspladser. Muligvis kunne det have været en fordel at udpege og uddanne ikke-idrætsaktive medarbejdere som ambassadører. Dels vil disse medarbejdere blive idrætsaktive og dels vil det være en motivationsfaktor for andre medarbejdere, med en rollemodel, der er gået fra at være inaktiv til aktiv. Der peges dog også på, at det er vigtigt at udpege ambassadører, som er motiverede. Ligeledes vurderes ledelsens opbakning at være essentiel for projektets succes.

Det krævede flere opsøgende ressourcer end forventet at få deltagere til projektet. Endnu en læring fra projektet er derfor, at der med fordel kan foretages en grundigere forundersøgelse, herunder en interesse- og behovsanalyse, inden projektet formuleres. Det kan være svært for arbejdspladserne at finde tid og ressourcer til at dyrke motions- og idrætsaktiviteter i hverdagen. Ambassadørerne har som udgangspunkt været motiverede til at få det til at lykkes, men manglende opbakning fra kollegaer, ledelse og en presset hverdag, har været hæmmende for deres fortsatte motivation og gennemførelse af aktiviteter i praksis.

Med udgangspunkt i de sundheds- og idrætsambassadører, projektet har uddannet og med en fortsat uddannelsesaktivitet- dog på lavere frekvens, regner kommunen med at fortsætte arbejdet med at få gjort flere borgere sundere via motion og idræt. Efter projektets udløb vil kommunen fortsætte med at holde halvårlige netværksmøder, hvor sundheds- og idrætsambassadørerne kan mødes og få og give hinanden inspiration til at få medarbejdere på deres arbejdspladser til at dyrke mere idræt og motion i dagligdagen. Kommunen arbejder også på at producere en video, der kan reklamere for tilbuddene og være til inspiration for andre uden for kommunen.

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

Projektleder: Kenneth Saugstrup Christensen: Telefon: 99171923, E-mail: ksc@thisted.dk

Projektkoordinator: Louise Kjærsgaard Bertelsen: E-mail: lokb@thisted.dk

Videreudvikling af Hal-hjernerne

Case rapport – Evaluering af Idræt for Alle

Indhold

1. Introduktion	79
2. Projektets aktiviteter	80
3. Projektets resultater	80
4. Projektets virkning	81
5. Læring og inspiration fra projektet	82

1. Introduktion

Projektet "Videreudvikling af Hal-hjernerne" blev gennemført i Thisted Kommune i samarbejde med primært bestyrelserne og halinspektørerne for de 13 selvejende idrætshaller i kommunen. Før projektet var det en udfordring for Thisted Kommune at få udviklet halinspektørjobbet samt moderniseret og udviklet idrætsfaciliteterne.

Det overordnede formål med projektet var at aktivere flere borgere gennem en udvikling af faciliteterne for at imødegå de store udfordringer med faldende børnetal og borgernes ændret idrætsmønster.

Projektet havde fire hovedmål:

- At kompetenceudvikle halinspektørerne ved de selvejende idrætshaller i kommunen, så halinspektørerne blev rustet til at være nøglepersoner i forbindelse med bæredygtige udviklingsinitiativer i faciliteterne i løbet af 2014-2016
- At udarbejde analyseværktøjer, som kunne støtte halinspektørerne i deres udarbejdelse af udviklingsplaner for de 13 idrætshaller
- At etablere et netværk for halinspektørerne, der havde fokus på indbyrdes sparring og ideudveksling om udvikling og drift af hallerne
- At opnå en optimal kapacitetsudnyttelse af idrætshallerne generelt i kommunen.

På et mere konkret niveau havde projektet seks mål:

- 75 % af alle ledere af idrætshaller gennemførte den udbudte uddannelse i 2014 og 2015
- En stigning i ledernes tilfredshed med deres job, en stigning i ledernes vurdering af egne evner til at udvikle faciliteten og brugen af denne og en stigning i ledernes tro på en positiv udvikling af deres facilitet i fremtiden
- En stigning i ledernes tilfredshed med samarbejdet med kommunen.
- En bedre udnyttelse af idrætshallerne - målt via bookingsystemets statistikker
- At alle ledere af selvejende idrætshaller deltog i et forpligtende fagligt netværk, der understøttes af kommunen

- Alle selvejende haller skulle med støtte fra Thisted Kommune udarbejde en helhedsorienteret, gennemarbejdet og påbegyndt udviklingsplan, der havde til formål at modernisere hallen samt udnytte kapaciteten i hallen og potentialet i lokalområderne

2. Projektets aktiviteter

Projektet planlagde at gennemføre en række aktiviteter:

- Kompetenceudviklingsforløb af lederne ved idrætshallerne i Thisted Kommune
- Etablering af netværk for lederne af de selvejende haller, som skulle understøttes af Thisted Kommune. Netværket skulle danne ramme for ledernes indbyrdes sparring og ideudveksling om udvikling og drift af idrætshallerne
- Udvikling af dynamiske analyseredskaber, skabeloner og værktøjer til brug for udarbejdelse af udviklingsplaner for selvejende idrætshaller, som skulle stilles til rådighed for andre kommuner
- Udarbejdelse af en helhedsorienteret, gennemarbejdet og påbegyndt udviklingsplan for hver af de 13 selvejende haller

3. Projektets resultater

Projektet gennemførte i høj grad de planlagte aktiviteter og lykkedes i nogen grad med de resultater, der var sat som mål:

- Uddannelses-/kompetenceudviklingsforløbet blev afviklet.
- Der blev etableret et kollegialt netværk på tværs af de 13 halinspektører, som kommunen har støttet. I netværket deltog fra midt i projektperioden også to halinspektører, som er ledere i kommunale haller
- Der er udarbejdet en omfattende halanalyse, der giver hallerne overblik over deres udfordringer og muligheder, analyseredskaber til optimering af facilitetsudnyttelsen, hallernes økonomi, investeringsoversigt og nyt tilskudssystem¹⁹
- Alle 13 halinspektører har gennemført uddannelses- og kompetenceudviklingsforløbet²⁰
- Kommunen har gennemført en jobtilfredshedsmåling ved start af, midtvejs og til slut i projektet. Målingen viser 1) en stigning i ledernes tilfredshed med deres job, 2) en status quo/evt. stigning i ledernes vurdering af egne evner til at udvikle faciliteten og brugen af denne, 3) en stigning i ledernes tro på en positiv udvikling af deres facilitet i fremtiden og 4) en status quo tilfredshed med samarbejdet med kommunen.²¹ Flere halinspektører

¹⁹ www.thisted.dk/KulturFritid/HallerLokaler/~//media/POLITIK/Demokrati/1%20Hoering/Halanalyse2015.ashx

²⁰ <http://www.thistedfritid.dk/Delprojekt-5-Udviklingsnetv%C3%A6rk-for-halinspekt%C3%B8rer>

²¹ Målingen er på grund af det lille antal besvarelser behæftet med usikkerhed

angiver, at deres arbejdsbyrde er blevet større, men at det kollegiale netværk med de øvrige halinspektører har givet dem en større glæde ved jobbet

- Selvom kommunen gennem projektet har stillet nye og større krav til halinspektørerne i deres jobfunktion, har halinspektørerne en generel forståelse for nødvendigheden heraf på grund af danskernes ændrede idrætsmønstre. Blandt flere halinspektører er der en vis utilfredshed med, at der ikke følger øgede ressourcer med de øgede krav
- Kommunens analyser viser, at der skete en samlet stigning på ca. 10 % i udlejningen af haltimer i kommunens selvejende haller fra 2015 til 2016. Det skyldtes, at der blev iværksat nye aktiviteter og nye brugergrupper gjorde brug af hallerne
- Netværket er etableret, og der er stor opbakning blandt halinspektørerne til netværket. Der er i en af klyngerne etableret et fælles kalendernetværk på tværs af hallerne, så halinspektørerne kan koordinere datoer for stævner mv. Flere haller opsøger selv hinanden, laver fælles indkøbsaftaler, og hallerne stiller udstyr (f.eks. borde og stole) til rådighed for hinanden
- Halvdelen af halinspektørerne har færdiggjort udarbejdelsen af en officiel udviklingsplan, mens de øvrige har idéerne og redskaberne, men ikke en udviklingsplan i nedskrevet form

4. Projektets virkning

Som det beskrives nedenfor, foreligger der ikke data, som kan belyse, hvorvidt antallet af aktive borgere i kommunen er steget som funktion af projektet. Dermed er det heller ikke muligt at afgøre, hvorvidt projektets overordnede mål er opfyldt.

Med projektet er der igangsat en udviklingsproces for halinspektørerne i de 13 selvejende haller i kommunen. Gennem et bredt sammensat uddannelses-/kompetenceudviklingstiltag er halinspektørerne blevet bevidstgjort om de udfordringer, som en traditionel drevet idrætshal står overfor i et ændret dansk idrætsmønster. Desuden har de fået inspiration og en række analyseværktøjer og redskaber til at analysere kapacitetsudnyttelsen i deres haller, så de kan arbejde videre med udvikling af hallerne og dermed ikke blot have fokus på drift.

Det etablerede netværk på tværs af halinspektørerne har betydet, at halinspektørerne indbyrdes har sparret med hinanden og udvekslet ideer om udvikling og drift af hallerne. Kommunen blev af flere halinspektører nu anset som en samarbejdspartner snarere end blot en kontrolinstans.

Udlejningen af haltimer i de 'store' selvejende haller steg samlet med ca. 10 % fra 2014 til 2016. Stigningen skete ved, at halinspektørerne iværksatte nye aktiviteter, og nye brugergrupper gjorde brug af hallerne.

Projektet forankres i drift i 2017, hvor kommunen har besluttet at afsætte et kvart årsværk på driftsbudgettet til at videreføre projektet efter projektets afslutning. Tovholderfunktionen, der både af kommune og halinspektørerne blev betegnet som helt afgørende for projektets videre forløb, bliver derved opretholdt i 2017.

I forhold til det overordnede formål med 'Idræt for Alle' er der følgende virkninger:

Flere aktive borgere

Der foreligger ikke data, som kan belyse, hvorvidt antallet af aktive borgere i kommunen er steget som funktion af projektet. På kort sigt er den nedadgående spiral i benyttelsen af hallerne stoppet, og halinspektørerne er blevet mere opmærksomme på at skabe udvikling for brugerne. Hvorvidt det på længere sigt vil betyde flere aktive borgere er pt. uvist.

Nytænkning

Set på landsplan er projektet ikke nytænkende, da en række andre kommuner har igangsat lignende projekter, og i det forrige breddeidrætskommuneprojekt fra 2010 til 2011 havde Faaborg-Midtfyn Kommune et lignende projekt.²²

På det lokale plan skabte projektet synlighed i forhold til borgerne og motiverede halinspektørerne til at gå nye veje og oprette enkelte nye aktiviteter. Kommunen har i løbet af projektet ændret tilskudsreglerne til de selvejende haller, så en del af tilskuddet til hallerne er betinget af, at hallerne indgår forpligtende samarbejdsaftale med Thisted Kommune om at fremme særlige målsætninger og politikker. Desuden er tilskudsordningen blevet gjort mere aktivitetsafhængig, og der er etableret tre klyngesamarbejder på tværs af de 13 haller. Det er nye tiltag, der rykker ved de selvejende halleres autonomi, som flere af halinspektørerne også udtrykte bekymring for.

5. Læring og inspiration fra projektet

Projektet med kompetenceudvikling af halinspektørerne har sammenhæng med et andet breddeidrætsprojekt i kommunen, der har fokus på uddannelse og udvikling af hallernes bestyrelser, så bestyrelserne er i stand til at påtage sig rollen som arbejdsgiver og ansvarlige for udviklingen i de respektive faciliteter. Både kommunen og flere af halinspektørerne bemærkede, at de to projekter med fordel kunne have været tænkt mere sammen. For uden engagement og involvering fra bestyrelserne vil det være vanskeligt at få udarbejdet vision- og udviklingsplan for de enkelte haller.

Desuden fremhæver både kommunen og flere halinspektører, at der også bør foregå en udviklingsproces for foreningerne, hvis ambitionen om at forbedre hallernes kapacitetsudnyttelse og få flere borgere til at være aktive skal indfries.

²² <http://breddeidraet.nu/projekt/fra-bestyrer-til-aktivitetsivaerksaetter/>
<http://breddeidraet.nu/projekt/udviklingsplaner-og-helhedsplan/>

Projektet har sammen med de øvrige breddeidrætsprojekter i kommunen været en væsentlig årsag til, at kommunens sport- og fritidsområde har fået afsat betydeligt flere midler både til drift og til anlæg. Kommunes politikere har særligt bemærket udviklingen inden for halområdet, hvor kommunens idrætshaller nu arbejder sammen på tværs i stedet for at se hinanden som konkurrenter. Samtidig er hallernes samarbejde med kommunen blevet forbedret, og samlet set er dialogen og ideudviklingen på tværs blevet styrket.

Kontaktinformation vedr. yderligere information om projektet:

Louise Kjærsgaard Bertelsen

E-mail: lok@thisted.dk